

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE SVEDERNÍK

AKTUALIZÁCIA NA OBDOBIE 2015-2020

2015

OBSAH

OBSAH	1
ZOZNAM TABULIEK	3
ZOZNAM GRAFOV	3
ZOZNAM OBRÁZKOV	3
ÚVOD	5
1 ZÁKLADNÉ ÚDAJE ÚZEMIA OBCE	8
1.1 HISTÓRIA	8
1.2 INSÍGNIE OBCE	9
1.3 PRÍRODNÉ PODMIENKY	9
2 ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	23
2.1 OCHRANA VÔD	23
2.2 OCHRANA OVZDUŠIA	23
2.3 OCHRANA PÔDY	24
2.4 OCHRANA ZELENÉ	24
2.5 ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO	24
2.6 VYBRANÉ ENVIRONMENTÁLNE RIZIKOVÉ FAKTORY	25
2.7 STAROSTLIVOSŤ O ÚZEMIE A STRATEGICKÉ ZÁMERY OCHRANY ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA	25
2.8 VZDELÁVANIE A VÝCHOVA K ZACHOVANIU TRVALO-UDRŽATELNÉHO ROZVOJA V REGIÓNE	26
3 OBYVATELSTVO	28
3.1 DEMOGRAFICKÝ VÝVOJ	28
3.2 DYNAMIKA OBYVATELSTVA	29
3.3 VEKOVÁ ŠTRUKTÚRA OBYVATELSTVA	29
3.4 NÁRODNOSTNÁ ŠTRUKTÚRA	31
3.5 ŠTRUKTÚRA PODĽA NÁBOŽENSKÉHO VIEROVYZNANIA	31
3.6 VZDELANOSTNÁ ŠTRUKTÚRA A ZAMESTNANOSŤ	31
4 ANALÝZA OBČIANSKEJ VYBAVENOSTI	33
4.1 TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	33
4.2 DOPRAVNÁ INFRAŠTRUKTÚRA	34
4.3 ZDRAVOTNÁ INFRAŠTRUKTÚRA	38
4.4 VZDELÁVANIE A ŠPORT	38
4.5 OSTATNÉ PRVKY OBČIANSKEJ VYBAVENOSTI	38
4.6 BÝVANIE	38
5 HOSPODÁRSTVO OBCE	41
5.1 ANALÝZA HOSPODÁRSTVA	41
5.2 ANALÝZA TRHU PRÁCE	42
5.3 ANALÝZA PODNIKATELSKÝCH SUBJEKTOV	43
5.4 HOSPODÁRENIE OBCE	44
6 KULTÚRA A CESTOVNÝ RUCH	45
7 KOMPLEXNÁ SWOT ANALÝZA	47
7.1 PRIEMYSEL A SLUŽBY	48
7.2 POĽNOHOSPODÁRSTVO A ROZVOJ VIDIEKA	49
7.3 ĽUDSKÉ ZDROJE	50
7.4 INFRAŠTRUKTÚRA A ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	51
7.5 OBLASŤ CESTOVNÉHO RUCHU, ŠPORTU, KULTÚRY, HISTÓRIE A TRADÍCIÍ	52
7.6 SOCIÁLNA OBLASŤ (VZDELÁVANIE, ZDRAVOTNÍCKA STAROSTLIVOSŤ, PRVKY SOCIÁLNEJ INFRAŠTRUKTÚRY)	53
7.7 CEZHRANIČNÁ, TRANSNACIONÁLNA A INTERREGIONÁLNA SPOLUPRÁCA	53

<u>8</u>	<u>STRATÉGIA ROZVOJA ÚZEMIA OBCE</u>	<u>54</u>
8.1	VÍZIA	54
8.2	PROGRAM REALIZÁCIE STRATÉGIE	55
8.3	FINANČNÉ ZDROJE REALIZÁCIE STRATÉGIE	59
8.4	ORGANIZAČNÉ ZABEZPEČENIE REALIZÁCIE STRATÉGIE	60
<u>9</u>	<u>VÝCHODISKÁ STRATÉGIE</u>	<u>62</u>
<u>ZÁVER</u>		<u>67</u>

ZOZNAM TABULIEK

TABUĽKA Č. 1:	ZÁKLADNÉ ÚDAJE O KATASTRÁLNOM ÚZEMÍ OBCE SVEDERNÍK	10
TABUĽKA Č. 2:	KLIMATICKÉ UKAZOVATELE V OBCI SVEDERNÍK	17
TABUĽKA Č. 3:	VÝVOJ POČTU OBYVATEĽOV OBCE SVEDERNÍK	28
TABUĽKA Č. 4:	PRÍRASTOK (ÚBYTOK) OBYVATEĽSTVA V OBCI SVEDERNÍK.....	29
TABUĽKA Č. 5:	VEKOVÉ ZLOŽENIE OBYVATEĽOV OBCE SVEDERNÍK V R. 2013-2014.....	30
TABUĽKA Č. 6:	ŠTRUKTÚRA OBYVATEĽSTVA OBCE SVEDERNÍK PODĽA VZDELANIA	31
TABUĽKA Č. 7:	ŠTRUKTÚRA OBYVATEĽSTVA OBCE SVEDERNÍK PODĽA EKONOMICKEJ AKTIVITY	32
TABUĽKA Č. 8:	PREDPOKLADANÉ NÁKLADY NA REKONŠTRUKCIU CESTNÝCH KOMUNIKÁCIÍ V OBCI SVEDERNÍK	37
TABUĽKA Č. 9:	PREHĽAD STAVU DOMOVÉHO FONDU V OBCI SVEDERNÍK	39
TABUĽKA Č. 10:	PREHĽAD OBYVANOSTI BYTOV	39
TABUĽKA Č. 11:	VYUŽITIE PLÔCH V KATASTRÁLNOM ÚZEMÍ OBCE SVEDERNÍK	41
TABUĽKA Č. 12:	STAV NEZAMESTNANÝCH V OBCI SVEDERNÍK.....	43
TABUĽKA Č. 13:	VÝVOJ ABSOLÚTNEHO POČTU NEZAMESTNANÝCH.....	43
TABUĽKA Č. 14:	FYZICKÉ OSOBY - PODNIKATELIA PODĽA PRÁVNÝCH FORIEM	43
TABUĽKA Č. 15:	PREHĽAD PRÁVNICKÝCH OSÔB.....	44
TABUĽKA Č. 16:	ROZPOČET OBCE	44

ZOZNAM GRAFOV

GRAF Č. 1:	VÝVOJ POČTU OBYVATEĽOV OBCE SVEDERNÍK	28
GRAF Č. 2:	VEKOVÉ ZLOŽENIE OBYVATEĽOV OBCE SVEDERNÍK V R. 2014.....	30

ZOZNAM OBRÁZKOV

OBRÁZOK Č. 1:	ERB OBCE SVEDERNÍK	9
OBRÁZOK Č. 2:	VŠEOBECNÁ MAPKA OBCE SVEDERNÍK	10
OBRÁZOK Č. 3:	POLOHA OBCE SVEDERNÍK VZHLADOM NA ÚZEMNOSPRAVNE USPORIADANIE SR.....	12
OBRÁZOK Č. 4:	GEOLOGICKÁ STAVBA KATASTRÁLNEHO ÚZEMIA OBCE SVEDERNÍK.....	13
OBRÁZOK Č. 5:	NEOTEKTONICKÁ STAVBA KATASTRÁLNEHO ÚZEMIA OBCE SVEDERNÍK	13
OBRÁZOK Č. 6:	INŽINIERSKOGEOLOGICKÁ RAJONIZÁCIA KATASTRÁLNEHO ÚZEMIA OBCE SVEDERNÍK.....	14
OBRÁZOK Č. 7:	GEOMORFOLOGICKÉ JEDNOTKY ZASAHUJÚCE DO KATASTRÁLNEHO ÚZEMIA OBCE SVEDERNÍK	14
OBRÁZOK Č. 8:	MORFOLOGICKO-MORFOMETRICKÉ TYPY RELIÉFU ROZLIŠENÉ V KATASTRÁLNO M ÚZEMÍ OBCE SVEDERNÍK.....	15
OBRÁZOK Č. 9:	ČLENITOSŤ RELIÉFU KATASTRÁLNEHO ÚZEMIA OBCE SVEDERNÍK.....	15
OBRÁZOK Č. 10:	ORIENTÁCIA RELIÉFU KATASTRÁLNEHO ÚZEMIA OBCE SVEDERNÍK VOČI SVETOVÝM STRANÁM.....	16
OBRÁZOK Č. 11:	MORFOŠTRUKTÚRNE TYPY RELIÉFU ROZLIŠENÉ V KATASTRÁLNO M ÚZEMÍ OBCE SVEDERNÍK	16
OBRÁZOK Č. 12:	KLIMATICKÉ OBLASTI ZASAHUJÚCE DO KATASTRÁLNEHO ÚZEMIA OBCE SVEDERNÍK	17
OBRÁZOK Č. 13:	HYDROLOGICKÁ SITUÁCIA KATASTRÁLNEHO ÚZEMIA OBCE SVEDERNÍK.....	18
OBRÁZOK Č. 14:	VYUŽITELNÉ MNOŽSTVO PODZEMNÝCH VÔD V KATASTRÁLNO M ÚZEMÍ OBCE SVEDERNÍK.....	18
OBRÁZOK Č. 15:	PÔDNE TYPY VYSKYTUJÚCE SA V KATASTRÁLNO M ÚZEMÍ OBCE SVEDERNÍK	19

OBRÁZOK Č. 16:	VLHKOSTNÝ REŽIM PÔD V KATASTRÁLNO M ÚZEMÍ OBCE SVEDERNÍK.....	20
OBRÁZOK Č. 17:	PRIRODZENÁ POTENCIÁLNA VEGETÁCIA ROZLIŠENÁ V KATASTRÁLNO M ÚZEMÍ OBCE SVEDERNÍK.....	20
OBRÁZOK Č. 18:	PORASTOVÉ PLOCHY (LESY) V KATASTRÁLNO M ÚZEMÍ OBCE SVEDERNÍK.....	21
OBRÁZOK Č. 19:	OBEC SVEDERNÍK VO VZŤAHU K OCHRANE VÔD.....	23
OBRÁZOK Č. 20:	REGIONÁLNY ÚZEMNÝ SYSTÉM EKOLOGICKEJ STABILITY – BIOKORIDORY NADREGIONÁLNEHO VÝZNAMU NACHÁDZAJÚCE SA NA ÚZEMÍ OBCE SVEDERNÍK.....	26
OBRÁZOK Č. 21:	EKOLOGICKÁ STABILITA ÚZEMIA OBCE SVEDERNÍK	26
OBRÁZOK Č. 22:	POLOHA OBCE SVEDERNÍK VZHLADOM NA CESTNÚ SIEŤ SR.....	35
OBRÁZOK Č. 23:	POLOHA OBCE SVEDERNÍK VZHLADOM NA NADRADENÝ SYSTÉM CYKLOTRÁS	36
OBRÁZOK Č. 24:	POLOHA OBCE SVEDERNÍK VZHLADOM NA ŽELEZNIČNÚ SIEŤ SR	37
OBRÁZOK Č. 25:	ZÓNOVÉ ČLENENIE VYŽITIA V OBLASTI CESTOVNÉHO RUCHU S VÝCHODISKOM V OBCI SVEDERNÍK.....	46

ÚVOD

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce (ďalej aj iba „PHSR“) je strednodobý rozvojový dokument, ktorý je vypracovaný v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými v národnej stratégii a zohľadňuje ciele a priority ustanovené v programe rozvoja vyššieho územného celku, na území ktorého sa obec nachádza – t.j. Žilinského samosprávneho kraja (viac v kapitole 9 Východiská stratégie) a je vypracovaný podľa záväznej časti územnoplánovacej dokumentácie obce. Z hľadiska legislatívy, upravujúcej ciele a podmienky podpory regionálneho rozvoja, táto aktualizácia PHSR na obdobie 2015-2020 plní funkciu „**programu rozvoja obce**“ v zmysle § 8 zákona NR SR č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja, v znení zákona č. 309/2014 Z.z. účinného od 1. januára 2015, pričom tento zákon definuje aj obsahovú štruktúru a upravuje aj pôsobnosť orgánov štátnej správy, vyšších územných celkov, obcí a ďalších subjektov územnej spolupráce a podmienky na koordináciu a realizáciu regionálneho rozvoja.

Hlavným cieľom podpory regionálneho rozvoja je

- a. odstraňovať alebo zmiernovať nežiaduce rozdiely v úrovni hospodárskeho rozvoja, sociálneho rozvoja a územného rozvoja regiónov a zabezpečiť trvalo udržateľný rozvoj regiónov,
- b. zvyšovať ekonomickú výkonnosť, konkurencieschopnosť regiónov a rozvoj inovácií v regiónoch pri zabezpečení trvalo udržateľného rozvoja,
- c. zvyšovať zamestnanosť a životnú úroveň obyvateľov v regiónoch pri zabezpečení trvalo udržateľného rozvoja.

Samotná podpora regionálneho rozvoja je zameraná najmä na:

- a. komplexné využívanie vnútorného rozvojového potenciálu územia - prírodných, kultúrnych, materiálnych, finančných, ľudských a inštitucionálnych zdrojov,
- b. rozvoj vedy, výskumu a vývoja prispievajúci k celkovému rozvoju regiónu so zreteľom na podporu zavádzania nových technológií a inovácií pri rešpektovaní vnútorných špecifik regiónu,
- c. rozvoj informatizácie a digitalizácie v regióne,
- d. rozvoj hospodárstva a podnikateľského prostredia v regióne s cieľom zvýšiť jeho produktivitu, optimalizovať štruktúru hospodárstva, vytvárať nové pracovné miesta a stabilizovať ohrozené pracovné miesta,
- e. rozvoj ľudských zdrojov vrátane zvyšovania vzdelanostnej úrovne, kvalifikácie a zlepšovania prípravy detí a mladých dospelých na trh práce,
- f. predchádzanie sociálneho vylúčenia a zmiernovanie jeho negatívnych dôsledkov, podporu rovnosti príležitostí na trhu práce a podporu znevýhodnených komunít,
- g. realizáciu verejných prác podporujúcich rozvoj regiónu,
- h. zlepšenie a rozvoj sociálnej infraštruktúry regiónu,
- i. zlepšenie dopravnej a technickej vybavenosti regiónu, inžinierskych stavieb,
- j. rozvoj cestovného ruchu,
- k. medzištátnu, cezhraničnú a medziregionálnu spoluprácu v oblasti regionálneho rozvoja v záujme trvalo udržateľného rozvoja regiónu,
- l. zachovanie identity a rozvoj kultúry a starostlivosť o kultúrne dedičstvo regiónov a sídiel,

- m. rozvoj pôdohospodárstva a rozvoj vidieka, rozvoj vidieckych oblastí a zvyšovanie kvality života na vidieku,
- n. realizáciu opatrení na ochranu, udržiavanie a zveľaďovanie životného prostredia a na obmedzovanie vplyvov poškodzujúcich životné prostredie a zlepšenie environmentálnej infraštruktúry regiónu,
- o. ochranu prírody, efektívne využívanie prírodných zdrojov regiónu a využívanie alternatívnych zdrojov energie,
- p. rozvoj občianskej vybavenosti a rozvoj služieb v regióne,
- q. udržateľný rozvoj aglomerácií, obnovu, regeneráciu a rozvoj miest a obcí podľa záväznej časti príslušnej územnoplánovacej dokumentácie,
- r. zvyšovanie dostupnosti a kvality bývania,
- s. budovanie a posilňovanie štruktúr občianskej spoločnosti, rozvoj prosociálneho správania obyvateľstva,
- t. rozvoj multikultúrnej spoločnosti v regióne vrátane multikultúrneho dialógu, spolupráce a tolerance v regiónoch a sídlach,
- u. rozvoj telesnej kultúry, športu a turistiky,
- v. ochranu, podporu a rozvoj verejného zdravia a i.

Financovanie realizácie tohto rozvoja, vzhľadom na zainteresovanie viacerých partnerov a aj vzhľadom na spoločensky, územne i ekonomicky celoplošný dopad, je uvažované z viacerých zdrojov – viac v kapitole 8.3 Finančné zdroje realizácie stratégie.

Štruktúra i obsah dokumentu vychádza z pôvodného PHSR vypracovaného v roku 2006, ktorá rešpektovala toho času platnú legislatívnu úpravu, pričom táto aktualizácia zohľadňuje ako nové potreby obce, tak aj nové požiadavky v zmysle zákona č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja v platnom znení. Dokument je vypracovaný podľa záväznej časti územnoplánovacej dokumentácie obce a pri uplatnení partnerstva, t.j. spolupráce medzi sociálno-ekonomickými partnermi (subjekty verejnej správy, podnikatelia a mimovládne organizácie^{2b}) pôsobiace v oblasti regionálneho rozvoja na miestnej, regionálnej alebo celoštátnej úrovni), ktorí zabezpečujú hospodársky rozvoj, sociálny rozvoj alebo územný rozvoj dotknutého regiónu s ohľadom na udržateľný rozvoj.

PHSR obsahuje dáta patriace do:

- a) analytickej časti - komplexné hodnotenie a analýza východiskovej situácie obce, odhad jej budúceho vývoja, možné riziká a ohrozenia vo väzbe na existujúce stratégie a koncepcie a využívanie vnútorného potenciálu územia, jeho limitov a rozvoja, definovanie podmienok udržateľného rozvoja obce,
- b) strategickej časti - obsahuje stratégiu rozvoja obce pri zohľadnení jej vnútorných špecifik a určí hlavné smery, priority a ciele rozvoja obce rešpektovaním princípov regionálnej politiky s cieľom dosiahnutia vyváženého udržateľného rozvoja územia,
- c) programovej časti - obsahuje najmä zoznam opatrení a aktivít na zabezpečenie realizácie programu rozvoja obce,
- d) realizačnej časti - je zameraná na popis postupov inštitucionálneho zabezpečenia formou partnerstva a organizačné zabezpečenie realizácie programu rozvoja obce, systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu rozvoja obce s ustanovením merateľných ukazovateľov, vecný a časový harmonogram realizácie programu rozvoja obce formou akčných plánov, a

- e) finančnej časti - obsahuje finančné zabezpečenie jednotlivých opatrení a aktivít, inštitucionálnej a organizačnej stránky realizácie programu rozvoja obce.

Vzhľadom na záujem rešpektovať existujúcu štruktúru PHSR sa vyššie uvedené časti v tomto dokumente mierne prelínajú a jednotlivé dáta sú uvádzané v rozsahu, štruktúre a umiestnení zohľadňujúcim miestne pomery a potreby.

1 ZÁKLADNÉ ÚDAJE ÚZEMIA OBCE

1.1 HISTÓRIA

Prvé písomné pramene vypovedajúce o obci Svederník siahajú do začiatku 14. storočia. Po prvý krát sa Svederník spomína v zemepanských archívoch z roku 1321, kde sa spomína pod názvom **“Zederne”** patriaci barónskej rodine Szúlovských. O niekoľko rokov neskôr sa názov obce zmenil na **“Zedernek”** a majiteľom bol zemepán Szúnyog, vlastník Budatínskeho panstva. V ďalších rokoch sa ako majitelia Svederníka spomínajú rody Eszterházyovcov a Podmanických. Hoci sa priama príslušnosť obce k Budatínskemu panstvu spomína až v roku 1522, je celkom isté, že k panstvu patrili od jej samotného vzniku.

Postupom času sa názov obce naďalej menil. Tak roku 1439, keď jej majiteľom bol barón Eszterházy, vyskytuje sa už názov **Szwedernyk** a roku 1522 sa v urbáriálnych spisoch nachádza meno **“Kisszvedernik”**, či malý Svederník, sa označovala blízka osada – dnešný Keblov.

Z roku 1453 je dostupný záznam, z ktorého sa dozvedáme, že osada Marček patrila v roku 1453 kráľovskému úradníkovi so sídlom v Bytči pánu Jánovi Markovskému. Po tomto majiteľovi dostala trvalé pomenovanie **“Markofalva”**, čiže Markova dedina, ktorý sa zachoval až do 1. svetovej vojny. Potom sa zmenil na terajší Marček.

Domov postupne pribúdalo a vznikla osada zvaná Zarieč. Keď sa v 16. storočí dotváralo župné zriadenie, vytýčili sa presné hranice jednotlivých okresov, patriacich k župám. Vtedy sa dlhopoľský potok stal hranicou medzi Žilinským a Bytčianskym okresom. Osada Zarieč sa takto administratívne odtrhla od Svederníka. Ten istý osud postihol aj osadu Keblov. Tento administratívny krok sa zrušil o 400 rokov neskôr. 9. apríla 1960 občania Svederníka i obce Zarieč – Keblov jednomyseľne vyhlásili, že chcú patriť do jednej obce. Dohodli sa, že Zarieč zostane časťou Svederníka ako Zariečská ulica a Keblov bude osadou, podobne ako to je v prípade Marčeka. Okrem toho sa zlúčilo novozaložené roľnícke družstvo v Zarieči – Keblove s roľníckym družstvom vo Svederníku, založeným v roku 1952.

Pôda v dávnejšej minulosti zamestnávala takmer všetkých obyvateľov, ale slušne ich vyživiť nemohla. Pri premenách starých, málo výnosných metód obrábania pôdy na metódy moderné a produktívnejšie sa vynikajúco osvedčil Milan Vakula. Od roku 1967 naširoko uplatnil svoj podnikateľský talent a organizačné schopnosti. Prejavilo sa to hneď na začiatku pri pretváraní malých, pokusných plantáží na moderné záhradníctvo.

V roku 1813 (25. – 26. augusta) postihla Svederník ničivá potopa. Stalo sa to na úseku medzi Svederníkom a Horným Hričovom. Váh, dovtedy tečúci tesne popri obci Svederník, prerazil rozsiahle hričovské pole a svoje pôvodné koryto zanesol jemnou piesčitou zeminou. Dolný koniec Svederníka bol taký zaliaty, že voda dosahovala výšky jedného metra nad cestou. Na pamiatku tejto záplavy na stene starej školy urobili pologuľovitý znak vo výške, ktorú vtedy dosahovala voda. Táto škola bola približne tam, kde teraz stojí dom Ďurkoviev, asi do roku 1930.

Koncom 19. storočia začiatkom 20. storočia sa veľa chlapov zo Svederníka vysťahovalo za robotou a chlebom do Spojených Štátov Amerických, Kanady a Argentíny.

Dvanásti sa po skončení 1. svetovej vojny vrátili do rodnej obce a značnou mierou prispeli k zveľadeniu obce. Niektorí z nich si postavili murované domy i hospodárske stavby, iní zas renovovali svoje staršie chalupy a takmer všetci sa usilovali posilniť si hospodárstvo nákupom niekoľkých záhonov v rovinnom poli. Všetci štedro prispeli na zakúpenie zvona pre miestnu kaplnku a pri jeho posvätení roku 1922 boli prítomní ako krstní rodičia.

V roku 1975 bola ukončená stavba kultúrneho domu. Z ďalších verejných stavieb treba spomenúť požiarne zbrojnice v Keblove, na Marčeku a vo Svederníku a prístavbu troch tried a haly v škole vo Svederníku. Roku 1977 sa začala v chotári osady Marček výstavba rekreačných chát. Nadriadené úrady vyčlenili 15 ha pôdy na 100 chatových objektov, 150 až 400 štvorcových metrov na jednu stavbu.

1.2 INSÍGNIE OBCE

1.2.1 ERB OBCE

Obrázok č. 1: Erb obce Svederník

Erb obce Svederník má podobu: v modrom štíte zo zelenej pažite vyrastajúce tri slnečnice.

1.2.2 VLAJKA OBCE

Vlajku obce tvoria tri vodorovné pásy v poradí: zelená, žltá, modrá, zakončené cípaním, zachádzajúcim do 1/3 vlajky.

1.2.3 PEČAŤ OBCE

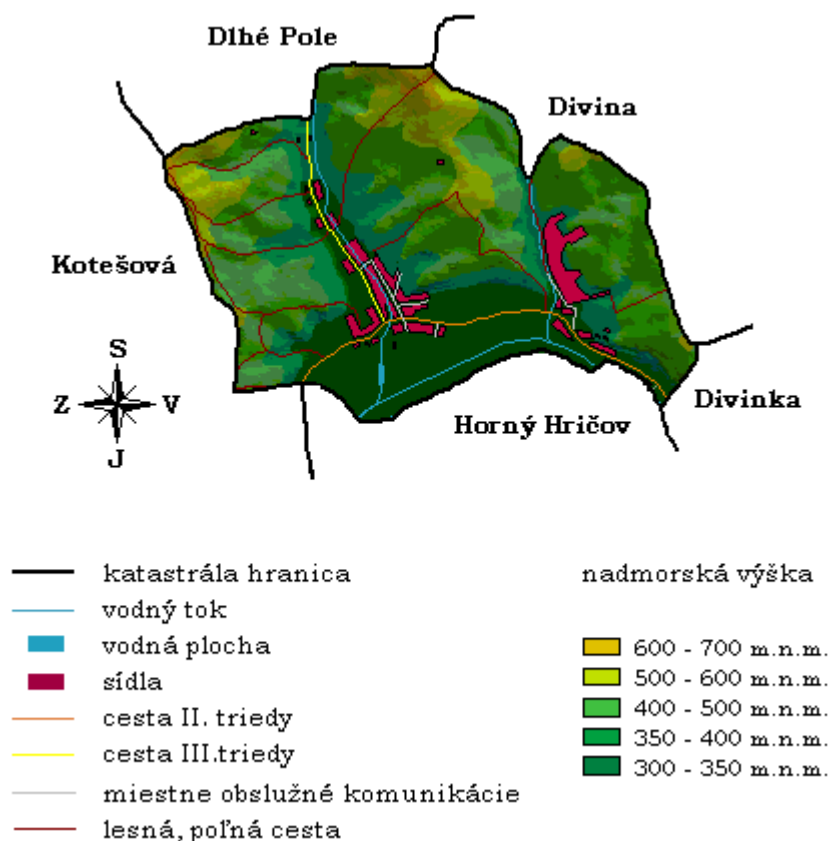
Pečať obce tvorí erb obce s kruhopolisom "OBEC SVEDERNÍK".

1.3 PRÍRODNÉ PODMIENKY

1.3.1 VYMEDZENIE ÚZEMIA A JEHO GEOGRAFICKÁ POLOHA

Katastrálne územie obce Svederník zaberá plochu 11,56 km². Touto rozlohou sa zaraďuje medzi priemerné obce okresu (spomedzi 53 obcí okresu, je 25. najväčšou obcou) a jej rozloha je približne 7 krát menšia ako rozloha Terchovej, ktorá je najväčšou obcou okresu. Priemerná rozloha obce okresu je 15,4 km².

Obrázok č. 2: Všeobecná mapka obce Svederník

Zdroj: Atlas krajiny Slovenskej republiky 2002

Tvar územia je predĺžený v rovnobežkovom smere. Jeho najväčšia vzdušná vzdialenosť v smere sever – juh a dosahuje dĺžku 3,5 km. Najväčšia vzdialenosť v smere východ – západ je 5,6 km. Pretiahnutý tvar územia spôsobuje predĺženie hranice oproti teoreticky najkratšej hranici (predstavuje ju kružnica, ktorá ohraničuje kruh s plochou katastrálneho územia) takmer o 4 km.

Tabuľka č. 1: Základné údaje o katastrálnom území obce Svederník

geografické súradnice	49°16'00" s.g.š., 18°38'59" v.g.d.
rozloha	11,56 km ²
najdlhšia vzdialenosť v smere V-Z	5,6 km
najdlhšia vzdialenosť v smere S-J	3,5 km
nadmorská výška	300 – 650 mnm
spoločná k.h. s obcou Dlhé Pole	3,2 km
spoločná k.h. s obcou Divina	4,9 km
spoločná k.h. s obcou Divinka	0,7 km
spoločná k.h. s obcou Horný Hričov	4,1 km
spoločná k.h. s obcou Kotešová	3,2 km
celková dĺžka katastrálnej hranice	16,1 km

Zdroj: obec Svederník

Poloha územia vyjadruje jeho priestorový vzťah na iné definované skutočnosti. Preto má viacero aspektov.

Poloha na Zemi (matematická poloha) sa udáva geografickými súradnicami, ktoré vyjadrujú uhlovú vzdialenosť bodu od roviny rovníka a nultého poludníka. Pre obec Svederník sa udávajú súradnice: 49°16'00" s.g.š., 18°38'59" v.g.d.. Z toho vyplýva, že poloha v daných geografických šírkach určuje celkový charakter klímy v miernej klimatickej zóne so striedaním ročných období. V čase jarnej a jesennej rovnodennosti dopadajú slnečné lúče napoludnie na rovnobežku 49° pod uhlom 41°. V čase letného slnovratu dopadajú slnečné lúče na to isté miesto pod uhlom o 23,5° väčším, v čase zimného slnovratu pod uhlom o 23,5° menším. V konečnom dôsledku dostáva toto územie v letnom polroku 3-krát viac slnečného žiarenia ako v zimnom. To vyvoláva rytmické zmeny v prírode a zasahuje aj do hospodárskeho a sociálneho života. Celé územie (ako aj celé Slovensko) sa nachádza v pásme stredoeurópskeho času, ktorý sa riadi miestnym časom poludníka 15° v.g.d.

V podmienkach Slovenska veľký význam zohráva **poloha v rámci veľkých prírodných celkov**. Existencia Karpát a podunajských nížin podmieňuje veľké kontrasty nadmorských výšok, pestrosť geologickej stavby, tvaru reliéfov a ostatných prírodných zložiek. Svederník leží v oblasti na styku Javorníkov a Považského podolia. Celok Javorníky zasahuje do územia svojou časťou Rovnianska vrchovina a celok Považské podolie zasahuje do územia svojim podcelkom Bytčianska kotlina, čo vplýva na chod teplôt, zrážok, rozloženie pôd, rastlínstva a živočíšstva, ktorých najvýznamnejším determinantom v podmienkach Slovenska je nadmorská výška.

Polohu vzhľadom na nadmorskú výšku je preto potrebné venovať osobitú pozornosť. Územie obce Svederník svojou nadmorskou výškou (300- 650 m.n.m.) spadá do územia nízkych vysočín (300 – 800 m.n.m.), ktoré zaberajú až 45% územia Slovenska s celkovou rozlohou 22 089 km². Predovšetkým sem patria kotliny a doliny veľkých riek a súvislé plochy geomorfologických celkov na južnom okraji Karpát.

Politické javy sú ďalším činiteľom, na ktorý sa môže vzťahovať poloha daného územia. V rámci Slovenska tento činiteľ podmieňuje administratívno-správne členenie. Katastrálne územie Svederníka spadá podľa územného a správneho usporiadania SR do Žilinského samosprávneho kraja, do okresu Žilina. Pozostáva z dvoch základných sídelných jednotiek (ZSJ): Svederník a Marček. Dĺžka katastrálnej hranice je 16,1 km. Najdlhšiu katastrálnu hranicu má spoločnú s obcou Divina v celkovej dĺžke 4,9 km (severovýchod). Najkratšiu katastrálnu hranicu má spoločnú s obcou Divinka v celkovej dĺžke 0,7 km (východ). Spoločná katastrálna hranica s obcou Kotešová v celkovej dĺžke 3,2 km (západ) je zároveň okresnou hranicou.

Obrázok č. 3: Poloha obce Svederník vzhľadom na územnosprávne usporiadanie SR

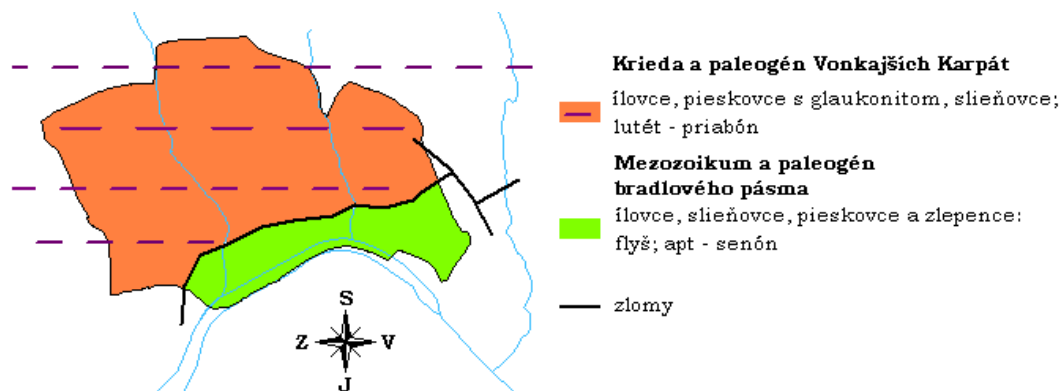

Zdroj: Atlas krajiny Slovenskej republiky 2002

1.3.2 GEOLOGICKÁ STAVBA A GEOLOGICKÝ VÝVOJ

Katastrálne územie Svederníka sa nachádza na rozhraní flyšového a bradlového pásma. **Flyšové pásmo** tvorí mohutný oblúk, ktorý orograficky predstavuje subprovinciu Vonkajšie Karpaty. Je budované jednotvárne sa striedajúcimi vrstvami pieskovcov a ílovcov vrchnej kriedy a paleogénu. Pieskovce a niektoré ílovce, ako materské horniny, poskytujú pomerne málo živín, preto pôdy na ňom sú menej úrodné. **Bradlové pásmo** sa tiahne ako úzky pruh, oddeľujúci Vonkajšia a Vnútorne Karpaty. Skladá sa zo silne stlačených vrás druhohorných a paleogénnych hornín. Dnes predstavuje po celej dĺžke eróznú brázdnu, ktorá vznikla na miestach pôvodne budovaných menej odolnými vrstvami vrchnej kriedy s prevahou tzv. púchovských slieňov.

Obrázok č. 4: Geologická stavba katastrálneho územia obce Svederník

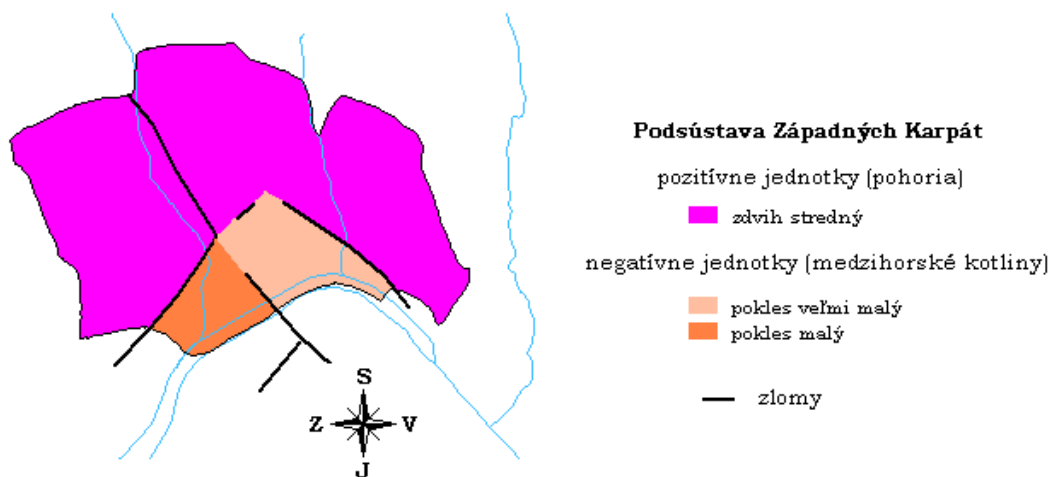

Zdroj: Atlas krajiny Slovenskej republiky 2002

Základnú geologickú stavbu nášho územia v rôznej miere pokrývajú mladšie kvartérne sedimenty. V porovnaní so staršími obdobiami geologickej histórie Zeme predstavuje kvartér najmladší a zároveň najkratší časový úsek trvajúci až dodnes. Územie obce je tvorené nečleneným predkvartérnym podložím s nepravidelným pokryvom.

Na nasledujúcom obrázku je znázornená najmladšia tektonická aktivita – tektonická aktivita posledného cyklu geodynamického vývoja s relatívnou dynamikou vertikálnych pohybov jednotlivých rozlíšiteľných kryhových štruktúr.

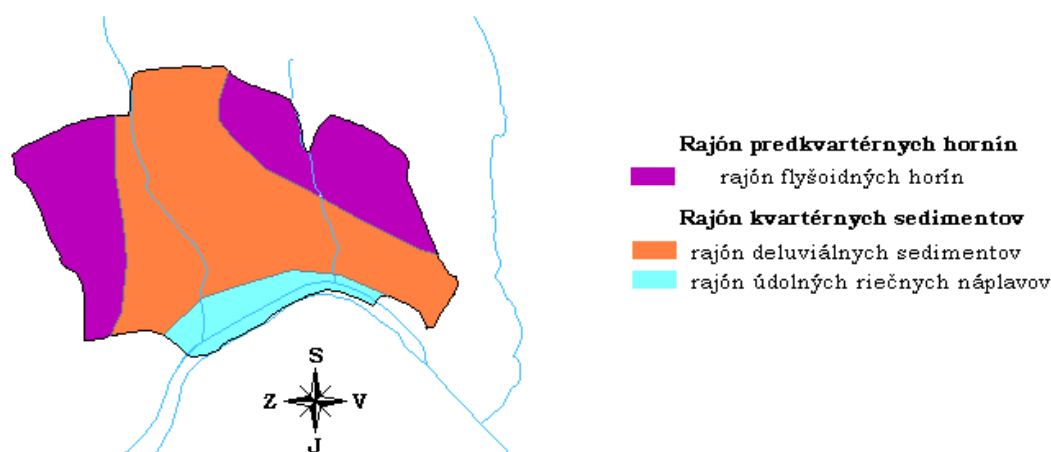
Obrázok č. 5: Neotektonická stavba katastrálneho územia obce Svederník

Zdroj: Atlas krajiny Slovenskej republiky 2002

Nasledujúci obrázok znázorňuje inžiniersko-geologickú rajonizáciu vypracovanú na základe genézy a litologickej povahy hornín. Vyčlenené územné celky rajonizácie umožňujú na danej úrovni podrobnosti stanoviť vhodnosť horninového prostredia z hľadiska rôznych spôsobov hospodárskeho využívania územia.

Obrázok č. 6: Inžinierskogeologická rajonizácia katastrálneho územia obce Svederník

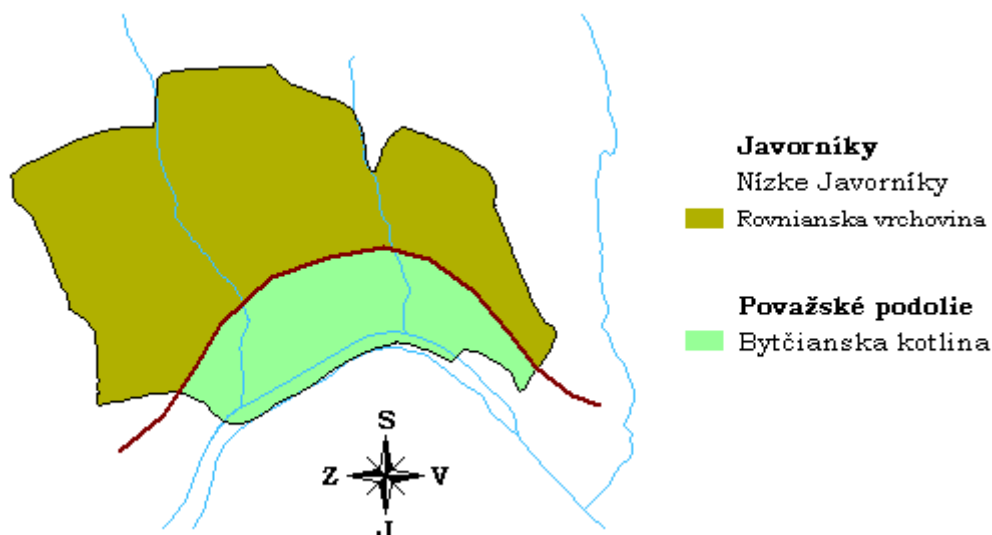

Zdroj: Atlas krajiny Slovenskej republiky 2002

1.3.3 GEOMORFOLÓGIA A RELIÉF

V zmysle geomorfologického členenia (Atlas krajiny Slovenskej republiky 2002) patrí väčšia časť k.ú. obce do Alpsko-himalájskej sústavy, jej podsústavy Karpaty, jej provincie Západné Karpaty, jej subprovincie Vonkajšie Západné Karpaty, jej oblasti Slovensko-moravské Karpaty, jej celku Javorníky. Do spomínaného územia zasahuje podcelok Nízke Javorníky svojou časťou Rovnianska vrchovina. Z juhu na územie obce Svederník zasahuje Bytčianska kotlina patriaca do celku Považské podolie spadajúceho pod oblasť Slovensko-moravských Karpát.

Obrázok č. 7: Geomorfologické jednotky zasahujúce do katastrálneho územia obce Svederník

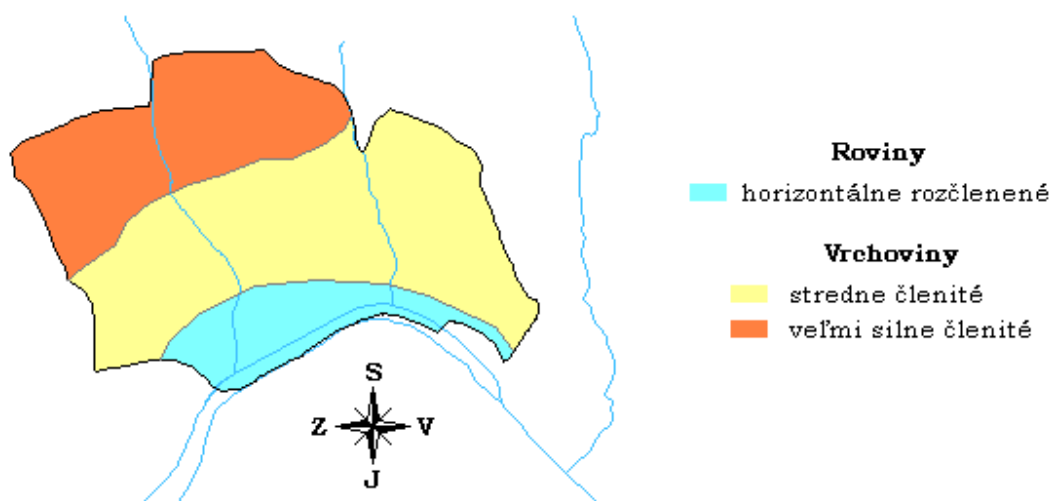

Zdroj: Atlas krajiny Slovenskej republiky 2002

Najčastejšie sa rezba reliéfu vyjadruje pomocou relatívnej výškovej (vertikálnej) členitosti. Relatívna výšková členitosť reliéfu sa najčastejšie určuje na základe siete kruhov s polomerom 2 km, na ktorých sa sleduje rozdiel medzi najnižším a najvyšším bodom. Na základe takto zostrojenej mapy bolo vyčlenených (Mazúr, Mazúrová 1965) na Slovensku 7 typov reliéfu, z ktorých na územie obce Svederník zasahujú len 2. **Roviny** sú

najrozšírenejšie územia Slovenska a zaberajú 22,5% rozlohy štátu. Predstavujú rovinaté a mierne zvlnené územia, kde výškový rozdiel medzi najnižším a najvyšším bodom na ploche kruhu s polomerom 2 km neprevyšuje 30 m. **Vrchoviny (nižšie)** sú typické najmä pre nižšie časti pohorí Karpát a dná niektorých kotlín. Majú silne zvlnený až mierne zrezaný reliéf.

Obrázok č. 8: Morfológicko-morfometrické typy reliéfu rozlíšené v katastrálnom území obce Svederník

Zdroj: Atlas krajiny Slovenskej republiky 2002

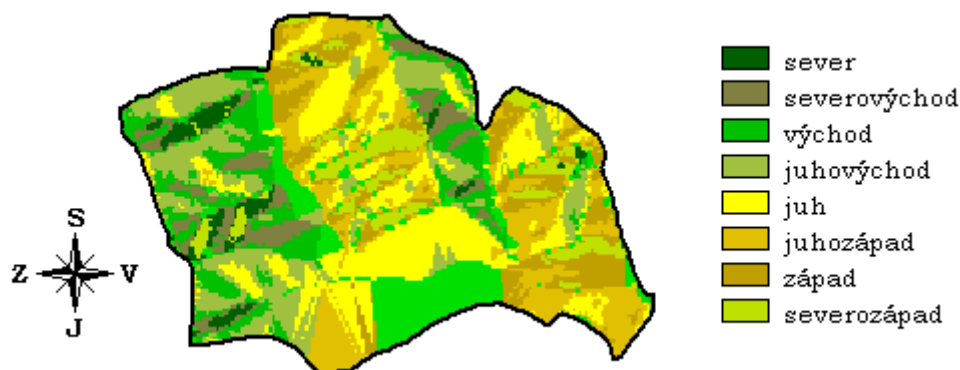
Obrázok č. 9: Členitosť reliéfu katastrálneho územia obce Svederník

Zdroj: Atlas krajiny Slovenskej republiky 2002

Jednou z charakteristických črt reliéfu je jeho orientácia voči svetovým stranám, často krát podmieňujúca aktivity človeka (poľnohospodárstvo).

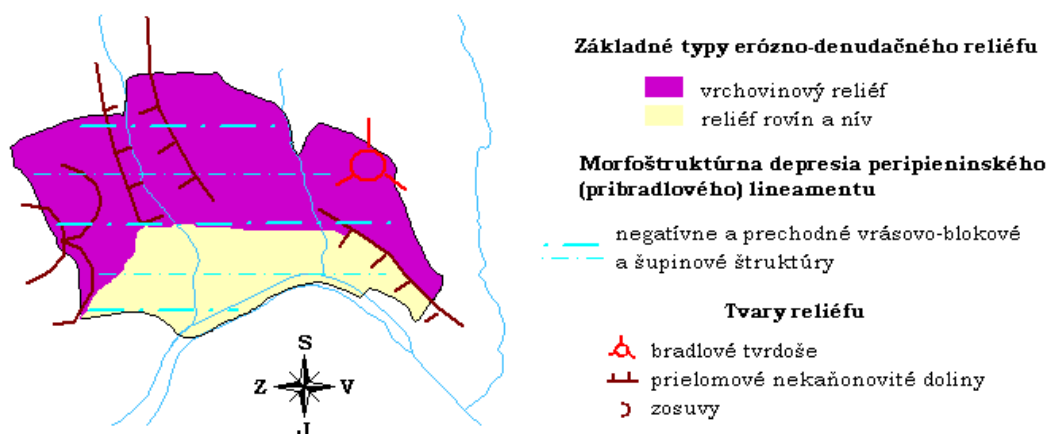
Obrázok č. 10: Orientácia reliéfu katastrálneho územia obce Svederník voči svetovým stranám

Zdroj: Atlas krajiny Slovenskej republiky 2002

Nasledujúci obrázok v morfoštruktúrach rozlišuje hlavné typy erózo-denudačného reliéfu a vybrané typy reliéfu. Formy reliéfu na flyšových horninách sú najviac ovplyvnené rôznou geomorfologickou hodnotou jednotlivých vrstiev hornín a súvrství. Bradlové pásmo predstavuje erózo-denudačný typ reliéfu.

Obrázok č. 11: Morfoštruktúrne typy reliéfu rozlíšené v katastrálnom území obce Svederník

Zdroj: Atlas krajiny Slovenskej republiky 2002

1.3.4 KLIMATICKÉ POMERY

Podľa Končekovho členenia spadá územie obce Svederník do mierne teplej klimatickej oblasti (obrázok klimatických oblastí), ktorá má ročne menej ako 50 letných dní (maximálna teplota 25°C a vyššia). Zaberá nižšie pohoria, úpätné časti vyšších pohorí a vnútrokarpatské kotliny. Na k.ú. zasahujú dva okrsky:

- 1) okrskom mierne teplý, vlhký, s chladnou až studenou zimou,
- 2) okrskom mierne teplý, veľmi vlhký.

Priemerné mesačné teploty sa pohybujú počas roka od -4°C v januári do 16,5°C v júli. Priemerná ročná teplota územia dosahuje hodnotu 7°C. Priemerný ročný úhrn zrážok sa pohybuje od 800 do 900 mm. V oblasti prevládajú severovýchodné a severné vetry. V ročnom chode sú najveternejšími mesiacmi február a marec, kým najmenej veterný býva september. Priemerná rýchlosť vetra dosahuje 4 m.s⁻¹, zastúpenie bezvetria

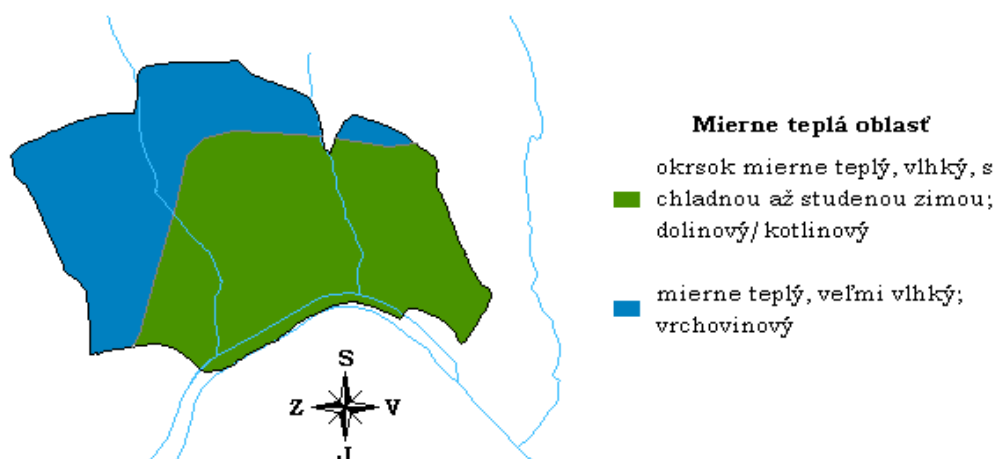
je 45%. Oblasťnosť vyjadruje percento pokrytia oblohy oblakmi. Najväčšia oblasťnosť býva v lete popoludní a v zime ráno a dopoludnia. Najoblačnejší býva december a najmenej oblačný august alebo september.

Tabuľka č. 2: Klimatické ukazovatele v obci Svederník

klimatické ukazovatele	hodnota
priemerná ročná teplota	7°C
priemerná teplota v januári	-4°C
priemerná teplota v júli	16,5°C
ročný úhrn zrážok	800 až 900mm
priemerná rýchlosť vetra	4m.s ⁻¹
počet letných dní	45
počet mrazových dní	121
počet vykurovacích dní	240 až 280
počet dní so snehovou pokrývkou	80

Zdroj: Atlas krajiny Slovenskej republiky 2002

Obrázok č. 12: Klimatické oblasti zasahujúce do katastrálneho územia obce Svederník

Zdroj: Atlas krajiny Slovenskej republiky 2002

1.3.5 HYDROLOGICKÉ POMERY

Územie katastra Svederníka je odvodňované riekou Váh a jeho pravostrannými prítokmi: Dlhopoľka a Marčeký potok.

Váh je najväčší slovenský prítok Dunaja. Po ústie do Dunaja v Komárne meria 403 km. Vzniká sútokom Bieleho Váhu, ktorý pramení v Zelenom plese pod Kriváňom v Tatrách a Čierneho Váhu, ktorý pramení pod Kráľovou hoľou. Jeho dlhodobý prietok v Trnovci nad Váhom je 152 m³.s⁻¹, celková plocha povodia je 15 075 km². Vodná nádrž **Hričov** – súčasť Vážskej kaskády, plocha nádrže 2,5 km², objem nádrže 8,5 mil. m³.

Dlhopoľka a **Marčeký potok** sú pravostrannými prítokmi Váhu prameniácimi mimo katastra obce Svederník a vlievajúcimi sa do Váhu na území obce Svederník.

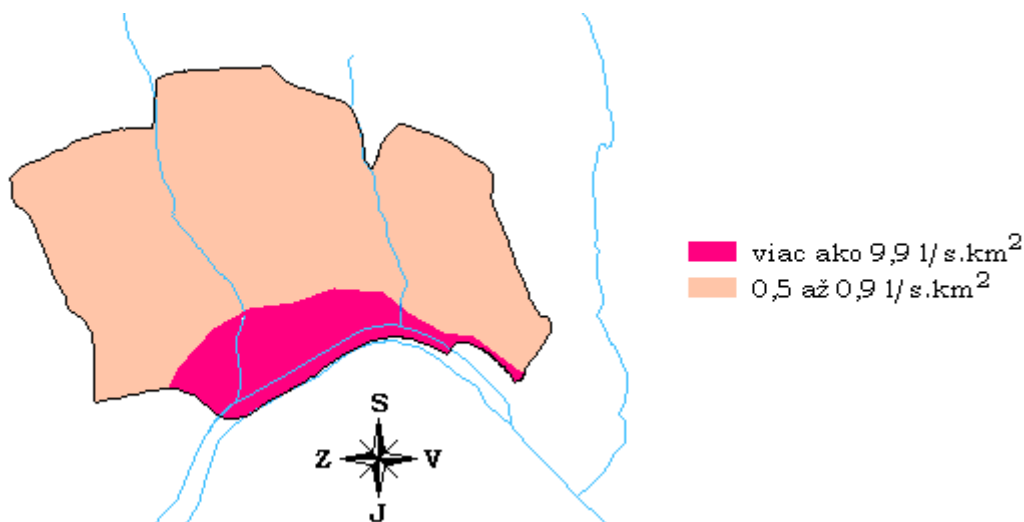
Obrázok č. 13: Hydrologická situácia katastrálneho územia obce Svederník

Zdroj: Atlas krajiny Slovenskej republiky 2002

Podzemné vody sú viazané predovšetkým na štrky a piesky riečnych nív, terás a náplavových kužeľov. Veľké množstvo zásob podzemnej vody v týchto sedimentoch podmieňuje ich dobrá priepustnosť, značný rozsah a mocnosť. Dopĺňané sú predovšetkým priesakom vody z riek, v menšej miere zrážkami.

Obrázok č. 14: Využiteľné množstvo podzemných vôd v katastrálnom území obce Svederník

Zdroj: Atlas krajiny Slovenskej republiky 2002

1.3.6 PÔDNE POMERY

Pôda je samostatný prírodný útvar, ktorý vznikol premenou vrchnej časti zemskej kôry pôsobením organizmov na horniny za účasti vzduchu, vody a slnečnej energie (Mičian, 1972). Na utváranie pôdných typov a ich vlastností majú vplyv všetky zložky fyzickogeografickej sféry. Zákonitosti priestorového rozloženia možno rozdeliť do dvoch modelov: zonálny a azonálny.

K tvorbe **zonálnych typov** pôd dochádza približovaním sa k pohoriu, pričom dochádza predovšetkým ku klimatickým zmenám. To podmieňuje rozrôznenie vodného režimu v pôdach, ktorý najvýraznejšie pôsobil pri utváraní pôdných typov.

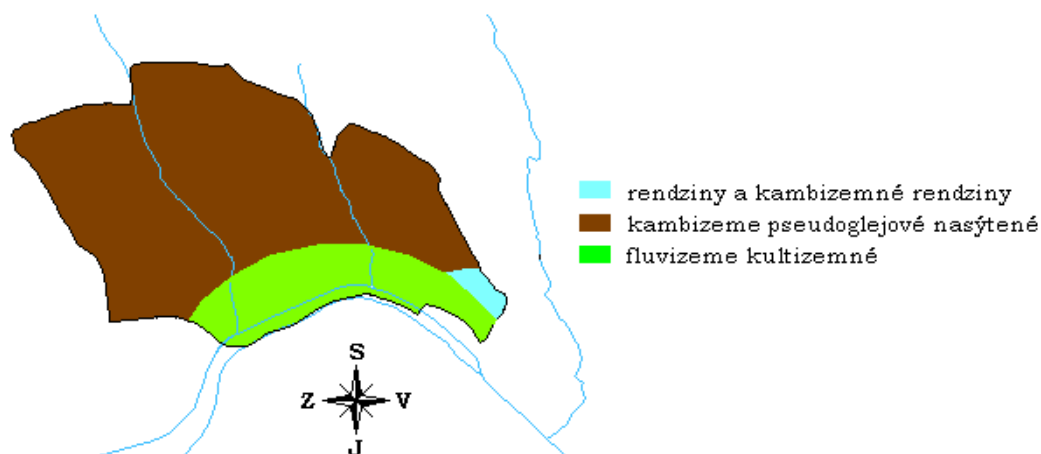
Charakteristickým vodným režimom pôd na študovanom území je *periodicky premyvný režim pôd*. Na Slovensku vyskytuje v nadmorských výškach 250 – 600 m.n.m.. Sú to predovšetkým úpätia hôr a dná kotlín. V lete, keď je veľký výpar vody, sa premývanie na určitý čas zastavuje. Plošne najviac rozšíreným pôdnym typom je **kambizem**. Na Slovensku sa nachádza na piesčitých substrátoch už v nadmorských výškach 200 m a vystupuje až do výšky 1 500 m. Priemerný ročný úhrn zrážok v oblastiach jeho výskytu je 700 – 1 100 mm a priemerná ročná teplota 3 – 8,5°C. Ich materskou horninou sú spravidla nekarbonátové (silikátové) horniny. Dominantným pedogenetickým procesom pri vzniku kambizemí je sialitizácia, spojená s hndnutím od zlúčením železa.

Rozšírenie **azonálnych typov** pôd je najčastejšie determinované materskou horninou, prítomnosťou hladiny podzemných vôd blízko pod povrchom. Najtypickejším litologicky podmieneným pôdnym typom u nás je **rendzina**. Vyskytuje sa na materských substrátoch s vysokým obsahom karbonátov. Jej výskyt je bežný v rôznych nadmorských výškach, a teda v rôznych klimatických podmienkach.

V územiach, kde je hladina podzemnej vody blízko povrchu vznikla **fluvizem**. Vytvorila sa na holocénnych aluviálnych sedimentoch. Pôdotvorným procesom bolo hlavne hromadenie humusu, prerušované záplavami riek a sedimentáciou povodňového materiálu. Fluvizem modálna sa v dôsledku obrábania mení na fluvizem kultizemnú s kultizemným ornícovým horizontom do 35 cm.

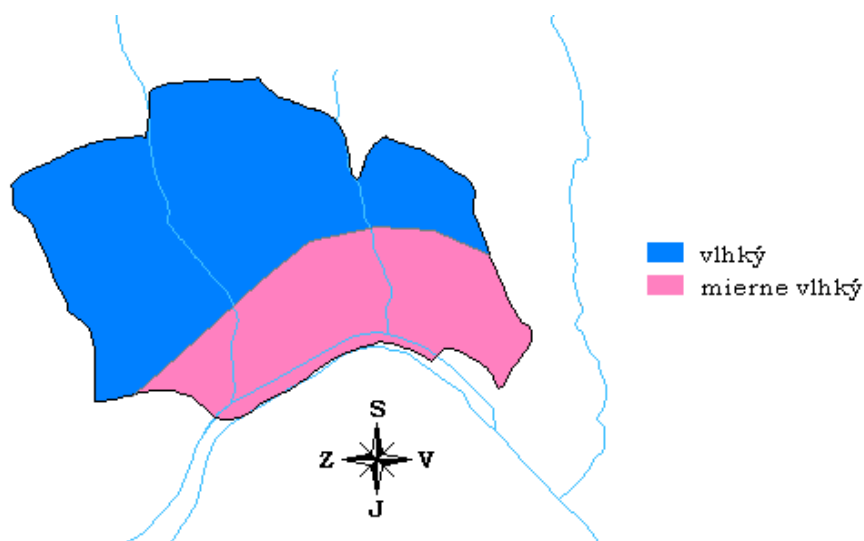
Z hľadiska pôdných druhov sú tu zastúpené ílovito-hlinité až ílovité pôdy, ktoré patria medzi ťažké pôdy a majú zlé fyzikálne vlastnosti na obrábanie a pre úrodnosť.

Obrázok č. 15: Pôdne typy vyskytujúce sa v katastrálnom území obce Svederník

Zdroj: Atlas krajiny Slovenskej republiky 2002

Obrázok č. 16: Vlhkostný režim pôd v katastrálnom území obce Svederník

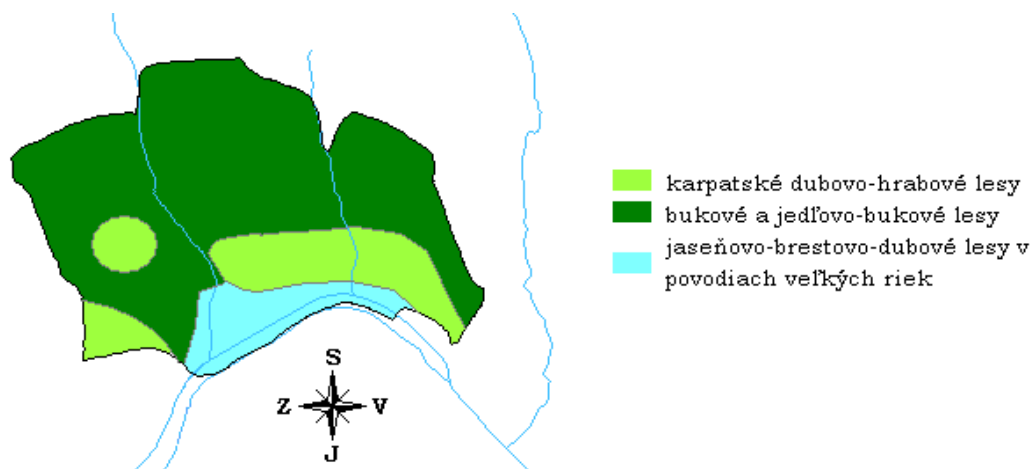
Zdroj: Atlas krajiny Slovenskej republiky 2002

1.3.7 RASTLINSTVO A ŽIVOČÍŠTVO

Územie obce Svederník sa zaraďuje do fytogeografickej oblasti západokarpatskej flóry, do obvodu západobeskydskej flóry (Futák, 1980). Z časti na územie zasahuje obvod predkarpatskej flóry. Podľa fytogeograficko-vegetačného členenia (Plesník, 2002) je možné k.ú. Svederníka zaradiť do bukovej zóny, do jej flyšovej oblasti.

Potenciálna prirodzená vegetácia je výrazom súčasného ekologického potenciálu krajiny. Zobrazuje prirodzené rastlinstvo, ktoré by sa v budúcnosti postupne vytvorilo, keby človek prestal vegetačný kryt svojou činnosťou ovplyvňovať.

Obrázok č. 17: Prirodzená potenciálna vegetácia rozlíšená v katastrálnom území obce Svederník

Zdroj: Atlas krajiny Slovenskej republiky 2002

Jaseňovo-brestovo-dubové lesy v povodiach veľkých riek sa na rozdiel od predchádzajúcich viažu na vyššie a relatívne suchšie polohy nív a nízkych terás, mimo

dosahu pravidelných záplav. V stromovom poschodí sú hlavnými drevinami jaseň úzkolistý, bresty a dub letný. Bylinné poschodie má pestré zloženie: cesnačka lekárska, brečtan popínavý, pľúcnik lekársky.

Dubovo-hrabové lesy podmieňujú piesočnaté a štrkovité trefohorné a štvrtohorné terasy, pokryté sprašovými hlinami alebo náplavové kužele. V stromovom poschodí dominuje dub letný a hrab obyčajný.

Najrozšírenejšou vegetačnou jednotkou sú **bukové a jedľovo-bukové lesy**. V stromovom poschodí prevláda buk s rozšírením jedle. Pretože buk tvorí hustý zápoj, v jeho tieni sa spravidla nevyskytuje krovinaté poschodie. Bylinné poschodie je niekedy riedke a vo všeobecnosti rôznorodé, čo vyplýva z rozličných ekologických podmienok.

Vegetácia vyskytujúca sa v súčasnosti v posudzovanom území je na z časti odlišná od pôvodnej vegetácie. Vegetácia blízka prirodzenej sa nachádza na nive rieky Váh a vo vyšších polohách.

Obrázok č. 18: Porastové plochy (lesy) v katastrálnom území obce Svederník

Zdroj: Atlas krajiny Slovenskej republiky 2002

Zoogeografická regionalizácia SR je naviazaná na geomorfologické členenie Slovenska. Na najvyššej úrovni rozlišuje Karpaty a Vnútrokarpatské zníženie. Karpaty sa zhodne s geomorfologickým členením delia na Západné a Východné. Územie obce Svederník spadá do Západných Karpát, ich vonkajšieho obvodu, Moravsko-slovenského okrsku. Toto územie má monotónnejšiu skladbu hornín, nie príliš členitý reliéf, nedosahuje najvyššie nadmorské výšky. Z tohto dôvodu je na tomto území skladba rastlinstva a živočíšstva o niečo chudobnejšia. Na spomínanom území je možné identifikovať druhy štyroch základných živočíšnych spoločenstiev.

Živočíšne druhy spoločenstva lesov sa vyvíjali v krajine počas dlhého obdobia. Niektoré sú s ním bytostne späté – nachádzajú v lese potravu a úkryt (zajac), iné tam vyhľadávajú iba úkryt pred nepriateľom. Živočíchy sa rôznym spôsobom prispôbili životu v lese. Medzi charakteristické druhy stavovcov listnatého lesa patria jelen lesný, diviak lesný, srnec lesný. V pôde a na jej povrchu žijú predovšetkým dážďovka zemná, slimák obyčajný.

Živočíšne spoločenstvo polí a lúk reprezentujú najmä druhy, ktoré pôvodne obývali stepi. Oproti pôvodnému prostrediu však dochádza k striedaniu kultúr a silným zásahom človeka. Je to predovšetkým chemizácia poľnohospodárskej výroby, vyrušovanie, ohrozovanie a priame mechanické ničenie živočíchov pri

poľnohospodárskych prácach. Živočíchy sú prispôsobené prostrediu svojou prevažne sivohnedou farbou: jarabica poľná, prepelica poľná, bažant poľovný. Z hlodavcov sú typické zajac poľný, chrček roľný.

Živočíšne spoločenstvo vôd, močiarov a brehov predstavuje veľa druhov, ktoré buď celý svoj život a ontologický vývoj prežívajú vo vode (ryby, žaby) alebo opúšťajú vodné prostredie len v dospelosti (mlok) a veľa ďalších využíva vodné prostredie a jeho okolie na získavanie potravy, hniezdenie (kačice, volavky).

Živočíšne spoločenstvo ľudských sídlisk predstavuje skupinu živočíchov, ktoré pôvodne žili v iných podmienkach a prispôbili sa človeku, jeho zariadeniam a aktivitám. Je možné ich zaradiť do troch základných skupín:

- 1) živočíchy, ktoré u človeka a v jeho hospodárstve hľadajú predovšetkým potravu (myš domová, potkan obyčajný),
- 2) živočíchy, ktoré vyhľadávajú ľudské obydlia a hospodárske budovy predovšetkým ako hniezdiská,
- 3) živočíchy, ktoré sa špeciálne neviažu ani na výživu a ani na hniezdenie, ale vyskytujú sa v budovách a okolí (užovka obyčajná, jež obyčajný).

2 ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Ochrana prírody a krajiny zaberá široký okruh otázok, ktorými sa dnes u nás, tak ako i vo svete zaoberá veľa odborníkov. Cieľ ochrany prírody a krajiny spočíva v predchádzaní, obmedzovaní, resp. odstraňovaní zásahov, ktoré ohrozujú, poškodzujú a ničia podmienky a formy života, prírodné dedičstvo, estetický vzhľad krajiny a znižujú jej ekologickú stabilitu.

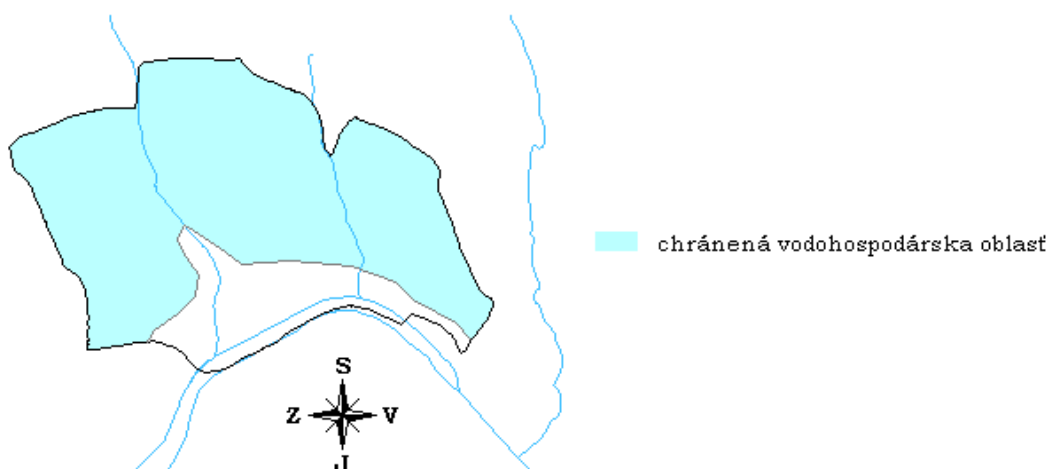
V obci Svederník sa nenachádzajú žiadne zdroje znečisťovania jednotlivých zložiek životného prostredia.

2.1 OCHRANA VÔD

Na zabezpečenie ochrany podzemných a povrchových vôd je potrebné všetky objekty napojiť na kanalizačnú sieť. Budovanie skupinovej kanalizácie obcí Divina, Divinka, Svederník, Dlhé Pole s napojením na ČOV Žilina, patrí z hľadiska ochrany vôd medzi krajské priority rozvoja verejných kanalizácií.

Prevažná časť územia obce spadá do chránenej vodohospodárskej oblasti Beskydy a Javorníky.

Obrázok č. 19: Obec Svederník vo vzťahu k ochrane vôd

Zdroj: Atlas krajiny Slovenskej republiky 2002

2.2 OCHRANA OVZDUŠIA

Kvalita ovzdušia na území obce Svederník je ovplyvňovaná produkciou emisií zdrojmi znečistenie mimo územia obce situovaných v Žilinskej kotline a taktiež diaľkovým prenosom škodlivín z priemyselných aglomerácií najmä z Českej republiky a Poľska.

Z miestnych zdrojov znečisťovania je potrebné spomenúť: individuálne vykurovanie objektov bývania, cesta II. triedy číslo 507.

K ochrane ovzdušia sa je, v podmienkach obce, možné pripojiť prostredníctvom zníženia energetickej náročnosti objektov (z hľadiska tepelných strát), používania alternatívnych zdrojov energie (spaľovanie drevnej hmoty – štiepky).

2.3 OCHRANA PÔDY

Ochrana pôdy je právne zabezpečovaná zákonom č. 220/2004 Z.z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy. Pôda je súčasťou poľnohospodárskeho a lesného pôdneho fondu. V súčasnosti sa orná pôda v katastrálnom území obce Svederník vyskytuje len ojedinele a nepatrí k chránenej poľnohospodárskej pôde v zmysle spomínaného zákona.

2.4 OCHRANA ZELENÉ

Zeleň v intraviláne obce je možné definovať v troch bodoch: verejná zeleň a zeleň v okolí objektov občianskej vybavenosti, hospodárskych dvorov a objektov, zeleň prislúchajúca objektom individuálnej bytovej výstavby a pietna zeleň v areáli a okolí cintorínov.

Nosnou osou sídelnej vegetácie obce Svederník je brehový porast potoka Dlhopoľka. Z brehových porastov je potrebné odstraňovať invázne druhy rastlín (povinnosť majiteľa alebo užívateľa pozemkov v zmysle zákona č. 543/2002 Z.z.). V porastoch bol zaznamenaný pohánkovec japonský, ktorý potláča pôvodne druhy vegetácie obce, pričom sa rýchlo rozmnožuje a šíri vegetatívnym spôsobom najmä na brehoch riek.

Zeleň záhrad je charakteristická pre typ vidieckej zástavby. Do budúcnosti sa odporúča zachovanie typického charakteru prímestských záhrad. Je dôležité vyvarovať sa zmien štýlu architektonického usporiadania záhrad zakladajúceho sa na používaní cudzokrajných druhov rastlín a drobných záhradných doplnkov. Z globálneho hľadiska je pri sídelnej zeleni potrebné venovať pozornosť najmä údržbe a odbornému ošetrovaniu jestvujúcej zelene.

2.5 ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

V katastrálnom území obce Svederník nie je zriadená skládka domového a tuhého komunálneho odpadu. Zber a zneškodňovanie komunálneho odpadu v obci zabezpečuje firma T+T Žilina. Vývoz odpadu zo septikov sa zabezpečuje fekálnymi vozidlami, ktorý zneškodňovaný v ČOV Horný Hričov. Obec je producentom komunálneho odpadu, ktorého pôvodcami sú občania obce. Z hľadiska druhového zloženia prevláda domový odpad, objemový odpad, odpady zo septikov a odpady zo zelene. Obec má vypracovaný Program odpadového hospodárstva (novelizovaný).

K zníženiu množstva skládkovaného odpadu a zvýšeniu podielu druhotne zhodnoteného odpadu prispieva separovaný zber odpadu. Povinnosťou obce je vznikajúce čierne skládky dôsledne odstraňovať a sankciami postihovať pôvodcov. V obci sa separuje 5 zložiek: papier, plastové fľaše, kovové obaly, sklo a viacvrstvové obaly-tetrapack a 2 x do roka zber elektroodpadu a 2x do roka veľkoobjemový odpad z domácností.

2.6 VYBRANÉ ENVIRONMENTÁLNE RIZIKOVÉ FAKTORY

Na zdravotný stav a životné prostredie človeka môžu negatívne vplývať: žiarenie z prírodných zdrojov a seizmická aktivita.

Najvýznamnejší prírodný zdroj **ožiarenia obyvateľov** predstavuje radón a produkty jeho rádioaktívnej premeny. Celý kataster obce sa nachádza v oblasti nízkeho radónového nebezpečenstva.

Podľa ČSN 730036 patrí riešené územie do seizmickej oblasti 8°M.C.S.

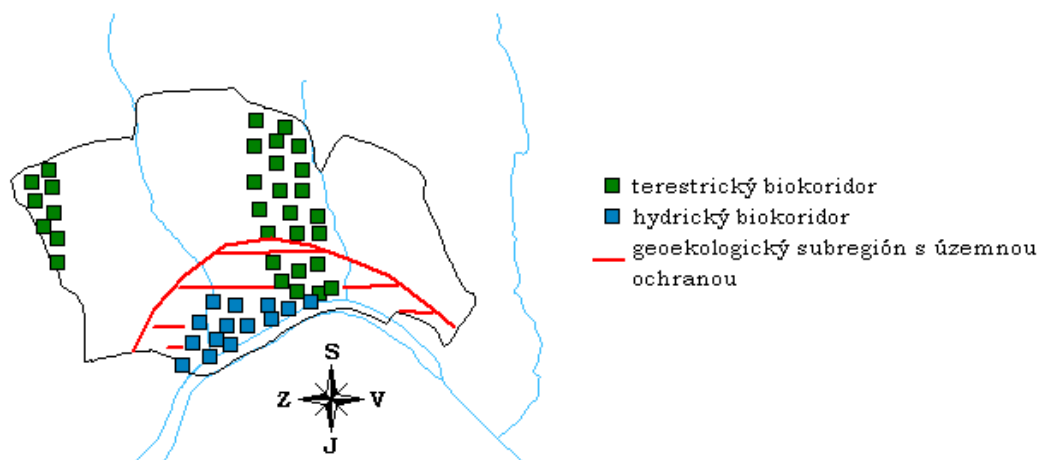
2.7 STAROSTLIVOSŤ O ÚZEMIE A STRATEGICKÉ ZÁMERY OCHRANY ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

V riešenom území platí v zmysle zákona NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny 1. stupeň ochrany prírody. Nezasahuje sem ani okrajovo žiadne veľkoplošné alebo maloplošné chránené územie s vyšším stupňom ochrany (CHKO, OP ani NP) ani chránené územia NATURA 2000 (chránené vtáacie územia, územia európskeho významu). S rozširovaním siete chránených území a so zvyšovaním stupňov ochrany v katastrálnom území obce Svederník sa neuvažuje.

Regionálny územný systém ekologickej stability v riešenom území uvádza nasledujúce prvky kostry systému ekologickej stability:

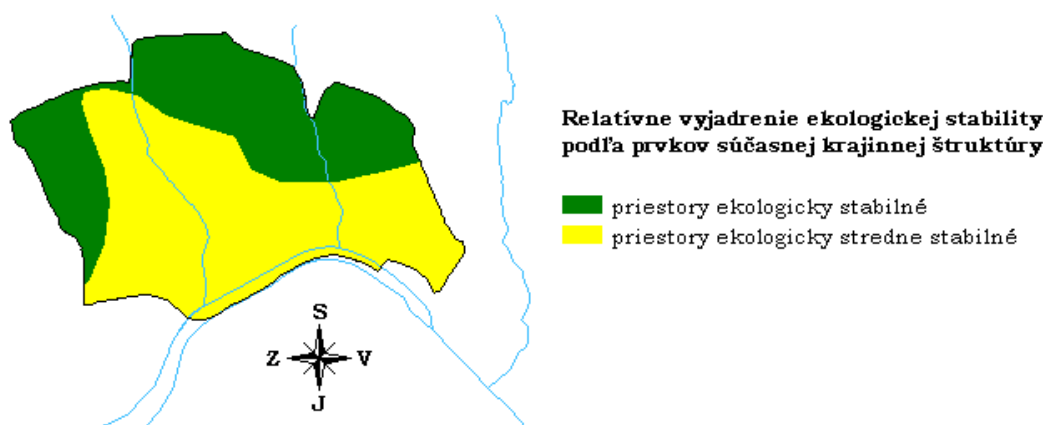
- biocentrum regionálneho významu Veľký vrch: charakterizovaný teplomilnými trávobylinnými spoločenstvami
- biokoridor nadregionálneho významu – rieka Váh: významná migračná cesta vtákov interkontinentálneho významu
- biokoridor nadregionálneho významu – ekotonový terestrický biokoridor: tvoria ho spoločenstvá mezofilných drevín, je potrebné nenarušovať ekologické vzťahy a väzby
- biokoridor regionálneho významu – vodný tok Dlhopolky: mimo intravilán je potrebné chrániť prírodný charakter toku, čistotu vody, neredukovať brehové porasty

Obrázok č. 20: Regionálny územný systém ekologickej stability – biokoridory nadregionálneho významu nachádzajúce sa na území obce Svederník

Zdroj: Atlas krajiny Slovenskej republiky 2002

Obrázok č. 21: Ekologická stabilita územia obce Svederník

Zdroj: Atlas krajiny Slovenskej republiky 2002

2.8 VZDELÁVANIE A VÝCHOVA K ZACHOVANIU TRVALO-UDRŽATELNÉHO ROZVOJA V REGIÓNE

Trvalo udržateľný rozvoj (TUR) je cielený, dlhodobý (priebežný), komplexný a synergický proces ovplyvňujúci všetky oblasti života (duchovná, sociálna, ekonomická, environmentálna a inštitucionálna), odohrávajúci sa na viacerých úrovniach (miestna, regionálna, národná, medzinárodná) a smerujúci prostredníctvom uplatňovania praktických nástrojov a inštitúcií k takému modelu fungovania spoločnosti, ktorý kvalitne uspokojuje materiálne, duchovné a sociálne potreby a záujmy ľudí, pričom rešpektuje hodnoty prírody a neprekračuje medze únosnej zaťažiteľnosti (kapacity) prírody, resp. krajiny a jej zdrojov.

V medzinárodnom meradle vstúpilo už niekoľko tisíc obcí, miest a regiónov do tohto procesu. Aj na Slovensku máme pozitívne príklady samospráv, ktoré pochopili dôležitosť týchto nových myšlienok a iniciatívne sa zapojili do presadzovania princípov

trvalo udržateľného rozvoja. Zatiaľ sú to najmä obce a mikroregióny, niekoľko príkladov je z miest a regiónov.

TUR spočíva na troch pilieroch:

1. environmentálnom,
2. sociálnom a
3. ekonomickom.

TUR definuje rozvojové priority, problémy a možnosti výchovy, vzdelávania, propagácie, medializácie so zreteľom na špecifiká histórie, kultúry, vyspelosti a súčasnej situácie v jednotlivých štátoch. TUR kladie a vyžaduje dôraz na globálne dimenzie prístupov a pokroku vo výchove a vzdelávaní. Treba podnecovať účasť vlád, ministerstiev, parlamentov, MVO, privátneho sektoru, masmédií, škôl, UNESCO klubov, cirkví a ďalších, hlavne mienkotvorných, na verejnosť pôsobiacich zložiek spoločnosti. Všetky zložky si majú osvojiť a spoločne uplatňovať koncept tejto výchovy, vzdelávania a propagácie ako celoživotného multidisciplinárneho procesu.

Vzdelávanie a výchova k zachovaniu prírodného bohatstva obce a tiež aj k zabezpečeniu trvalo-udržateľného rozvoja je uskutočňované predovšetkým prostredníctvom základnej školy. Do budúcnosti sa navrhuje realizácia environmentálnych aktivít na území obce ako aj zvýšenie environmentálneho povedomia obyvateľov obce.

3 OBYVATEĽSTVO

Obyvateľstvo nemožno považovať za statický element, naopak, vyznačuje sa silnou dynamikou jeho počtu, štruktúry priestorového rozloženia a ďalších znakov. Na regionálnej úrovni vystupujú s dynamikou obyvateľstva otázky, ako je zabezpečenie požadovaného množstva pracovných miest, formovania sociálnej štruktúry.

Vývoj a súčasný stav obyvateľstva je výsledkom prirodzeného a mechanického (migračného) pohybu.

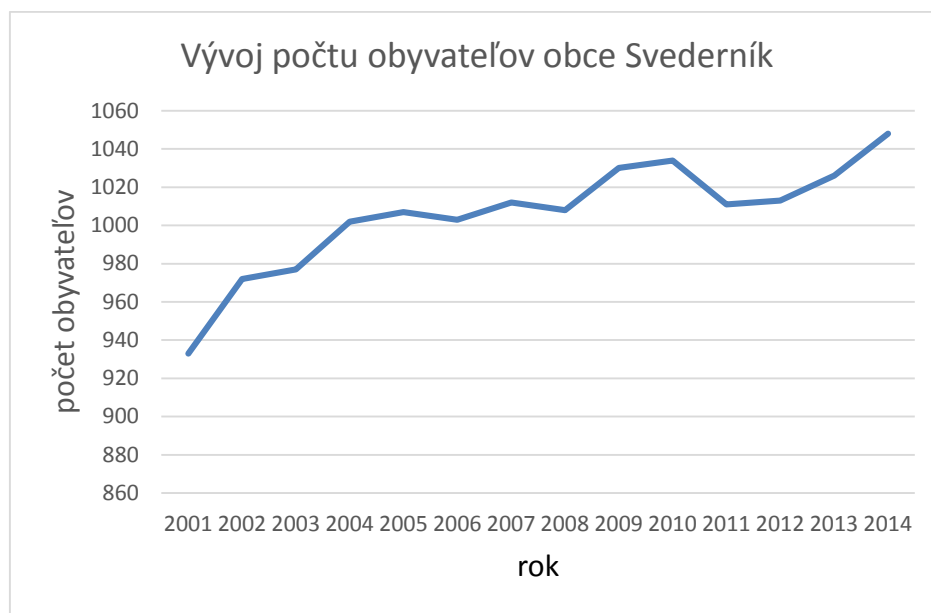
3.1 DEMOGRAFICKÝ VÝVOJ

Tabuľka č. 3: Vývoj počtu obyvateľov obce Svederník

Rok	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Ženy	528	538	532	534	533	538	539	524	522	526	540
Muži	474	469	471	478	475	492	495	487	491	500	508
Spolu	1002	1007	1003	1012	1008	1030	1034	1011	1013	1026	1048

Zdroj: ŠÚ SR 2015

Graf č. 1: Vývoj počtu obyvateľov obce Svederník

Zdroj: ŠÚ SR 2015

K 31. 12. 2014 žilo v obci Svederník 1048 obyvateľov. Od roku 1970 do roku 1996 bol v obci pozorovaný neustály pokles počtu obyvateľov. V období od roku 1996 až po súčasnosť je v obci zaznamenávaný nárast počtu obyvateľov.

Podkladom pri prognózovaní budúceho vývoja počtu obyvateľov v obci boli súčasné demografické charakteristiky. Vzhľadom na vekovú skladbu obyvateľov, pôrodnosť, úmrtnosť a na základe migračného prírastku obyvateľstva sa počet obyvateľov pre obec Svederník pre rok 2021 odhaduje na 1 350 obyvateľov. Vzhľadom na rozlohu obce 11,56

km² je hustota obyvateľstva obce 90,62 ob/km², čo znamená historický moment pre obec, nakoľko v roku 2014 prvý krát hustota prekročila hranicu 90 ob./km².

3.2 DYNAMIKA OBYVATEĽSTVA

Množstvo rozličných foriem demografickej dynamiky možno zaradiť do troch kategórií pohybu:

- ☑ **prirodzený pohyb:** je výsledkom prirodzeného rozmnožovania a odumierania obyvateľstva,
- ☑ **sociálno-ekonomický pohyb:** je následkom sociálno-právnych zmien týkajúcich sa významných demografických charakteristík ako je zmena povolania, zmena rodinného stavu, úrovne vzdelania,
- ☑ **mechanický pohyb:** zahŕňa všetky priestorové presuny obyvateľstva.

Tabuľka č. 4: Prírastok (úbytok) obyvateľstva v obci Svederník

	2012	2012	2012	2013	2013	2013	2014	2014	2014
	Spolu	Muži	Ženy	Spolu	Muži	Ženy	Spolu	Muži	Ženy
Živonarodení	8	5	3	7	3	4	7	3	4
Zomretí	10	5	5	12	6	6	13	6	7
Prirodzený prírastok	-2	0	-2	-5	-3	-2	-6	-3	-3
Migračné saldo	4	4	0	18	12	6	28	11	17
Celkový prírastok	2	4	-2	13	9	4	22	8	14

Zdroj: ŠÚ SR 2015

V obci Svederník sa prejavuje trend postupného spomaľovania reprodukcie obyvateľstva. Tento fakt vedie ku konštatovaniu, že v obci Svederník dochádza k nárastu počtu obyvateľov mechanickým pohybom (imigráciou obyvateľov do obce), nakoľko v poslednom období každoročne dosahuje úbytok obyvateľov prirodzenou cestou.

Natalita (pôrodnosť) a mortalita (úmrtnosť) sú ukazovatele, ktoré pomáhajú priblížiť obraz o prirodzenom pohybe obyvateľstva. Natalita vyjadruje priemerný počet narodených za určité obdobie, tiež udávaná ako percentuálny podiel novorodencov k celkovému počtu obyvateľov, alebo ako počet narodených na 1 000 obyvateľov. Mortalita, zase na druhej strane, udáva priemerný počet zomretých za určité obdobie, tiež udávaná ako percentuálny podiel zomretých k celkovému počtu obyvateľov, alebo ako počet zomretých na 1 000 obyvateľov. Migračné saldo udáva rozdiel medzi počtom prisťahovaných a vysťahovaných obyvateľov prepočítané na 1 000 obyvateľov.

3.3 VEKOVÁ ŠTRUKTÚRA OBYVATEĽSTVA

Z hľadiska vekovej štruktúry možno konštatovať, že väčšina obyvateľstva obce je v produktívnom veku a populácia starne relatívne pomalým tempom.

Graf č. 2: Vekové zloženie obyvateľov obce Svederník v r. 2014

Zdroj: ŠÚ SR 2015

Tabuľka č. 5: Vekové zloženie obyvateľov obce Svederník v r. 2013-2014

	2014	2014	2014	2013	2013	2013
	Spolu	Muži	Ženy	Spolu	Muži	Ženy
Spolu	1048	508	540	1026	500	526
4 roky alebo menej	42	20	22	46	27	19
Od 5 do 9 rokov	66	36	30	67	35	32
Od 10 do 14 rokov	68	36	32	58	29	29
Od 15 do 19 rokov	60	28	32	69	34	35
Od 20 do 24 rokov	78	44	34	81	44	37
Od 25 do 29 rokov	79	36	43	73	35	38
Od 30 do 34 rokov	93	48	45	80	40	40
Od 35 do 39 rokov	72	37	35	77	39	38
Od 40 do 44 rokov	93	45	48	85	47	38
Od 45 do 49 rokov	66	35	31	70	32	38
Od 50 do 54 rokov	68	33	35	57	31	26
Od 55 do 59 rokov	85	41	44	86	39	47
Od 60 do 64 rokov	52	24	28	48	21	27
Od 65 do 69 rokov	42	20	22	42	19	23
Od 70 do 74 rokov	31	10	21	28	11	17
Od 75 do 79 rokov	15	7	8	19	8	11
Od 80 do 84 rokov	26	5	21	26	5	21
Od 85 do 89 rokov	8	2	6	10	3	7
Od 90 do 94 rokov	3	1	2	4	1	3
Od 95 do 99 rokov	1	0	1	0	0	0

Zdroj: ŠÚ SR 2015

Štruktúra obyvateľstva podľa pohlavia je hodnotená pomocou indexu štruktúry obyvateľstva podľa pohlavia pre jednotlivé vekové kategórie, ktorý udáva vzájomný podiel osôb jedného pohlavia k druhému v jednotlivých vekových kategóriách. Z tabuľky je možné vyčítať prevahu ženského pohlavia vo vyšších vekových kategóriách a relatívnu prevahu mužského pohlavia v nižších vekových kategóriách.

3.4 NÁRODNOSTNÁ ŠTRUKTÚRA

Dnešná národnostná štruktúra obyvateľov obce Svederník je výsledkom historického vývoja, v ktorom najdôležitejšie úlohy zohrávali: osídlenie územia našimi predkami – Slovanmi, kolonizácie a v neposlednom rade dlhoročné spolužitie v spoločnom československom štáte. Podľa sčítania obyvateľov v roku 2011 malo obyvateľstvo slovenskej národnosti viac ako 95% zastúpenie.

3.5 ŠTRUKTÚRA PODĽA NÁBOŽENSKÉHO VIEROVYZNANIA

Z hľadiska náboženského vierovyznania sa v roku 2011 hlásilo k rímskokatolíckej cirkvi vyše 82% obyvateľov. 8,4% obyvateľov sa nehlásilo k žiadnej viere.

3.6 VZDELANOSTNÁ ŠTRUKTÚRA A ZAMESTNANOSŤ

Tabuľka č. 6: Štruktúra obyvateľstva obce Svederník podľa vzdelania

Najvyššie dosiahnuté vzdelanie		Pohlavie		Spolu
		muži	ženy	
Základné		39	77	116
Učňovské (bez maturity)		99	66	165
Stredné odborné (bez maturity)		56	60	116
Úplné stredné učňovské (s maturitou)		19	17	36
Úplné stredné odborné (s maturitou)		94	104	198
Úplné stredné všeobecné		3	25	28
Vyššie odborné vzdelanie		1	4	5
Vysokoškolské bakalárske		9	11	20
Vysokoškolské magisterské, inžinierske, doktorské		55	51	106
Vysokoškolské doktorandské		3	4	7
Vysokoškolské spolu		67	66	133
Študijný odbor	prírodné vedy	3	1	4
	technické vedy a náuky I (baníctvo, hutníctvo, strojárstvo, informatika a VT, elektrotech., tech. chémia, potravinárstvo)	26	6	32
	technické vedy a náuky II (textilná v., sprac. kože, dreva, plastov, v. hud. nástrojov, architekt., staveb., dopr., pošty, telekom., automatiz., špec. odb.)	16	7	23
	poľnohospodársko-lesnícke a veterinárne vedy a náuky	5	4	9
	zdravotníctvo	0	3	3
	spoločenské vedy, náuky a služby I (filozof., ekon., polit. a práv. vedy, ekonomika a manaž., obchod a služby, SŠ- OA, HA, praktická š., učeb. odb.)	9	20	29
	spoločenské vedy, náuky a služby II (histor., filolog., pedag. a psych. vedy, publicistika a informácie, telových., učiteľstvo, SŠ - gym.)	4	22	26
	vedy a náuky o kultúre a umení	2	1	3
	vojenské a bezpečnostné vedy a náuky	2	0	2
	nezistený	0	2	2
	Bez školského vzdelania	99	94	193
	Nezistené	8	12	20
Úhrn		485	525	1 010

Zdroj: SODB 2011

Vzdelanostnou štruktúrou sa rozumie dosiahnutý stupeň vzdelania. Vzdelanostná štruktúra je najmenej porovnateľná štruktúra obyvateľstva a to ako medzištátne tak aj

vnútroštátne (historicky). V minulosti v našej krajine, i dnes prebiehajú rôzne zmeny v systéme školstva. Napriek tomu je možné konštatovať, že vzdelanostná úroveň obyvateľov narastá.

Tabuľka č. 7: Štruktúra obyvateľstva obce Svederník podľa ekonomickej aktivity

Vek, pohlavie		Postavenie v zamestnaní						Ekonomicky aktívni spolu
		zamestnanci	podnikatelia so zamestnancami	bez zamestnancov	členovia družstiev	Vypomáhajúci (neplatení) členovia domácností v rodinných podnikoch	ostatní a nezistení	
15 - 19	spolu	2	1	0	0	1	4	8
20 - 24	spolu	26	1	6	0	2	13	48
25 - 29	spolu	34	0	9	0	0	12	55
30 - 34	spolu	42	3	9	0	0	9	63
35 - 39	spolu	55	5	13	0	0	9	82
40 - 44	spolu	44	2	7	0	0	9	62
45 - 49	spolu	44	2	10	1	0	3	60
50 - 54	spolu	45	5	5	0	0	3	58
55 - 59	spolu	28	8	10	0	2	4	52
60 - 64	spolu	4	1	0	0	0	1	6
65+	spolu	3	0	0	0	0	0	3
Nezistený	spolu	0	0	0	0	0	0	0
Úhrn	spolu	327	28	69	1	5	67	497
%		65,8	5,6	13,9	0,2	1,0	13,5	100,0

Zdroj: SODB 2011

Z hľadiska hospodárstva je veľmi dôležitá ekonomická aktivita obyvateľstva. Podľa výsledkov zo sčítania bolo v obci takmer 50% ekonomicky aktívnych obyvateľov. Ich štruktúra je uvedená v predchádzajúcej tabuľke.

4 ANALÝZA OBČIANSKEJ VYBAVENOSTI

V organizácii osídlenia SR je obec Svederník strediskové sídlo miestneho významu v spádovom obvode mesta Žilina. Obec Svederník je súčasťou spádového územia ťažiska osídlenia prvej úrovne a zároveň leží aj na rozvojovej osi prvého stupňa – považská rozvojová os: Bratislava – Trnava – Trenčín – Žilina.

Územie obce Svederník leží v úseku údolia rieky Váh, ktorým prechádza hlavný slovenský koridor a európsky multimodálny koridor.

4.1 TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Pod súhrnným označením technická infraštruktúra sa rozumie základné vybavenie územia zariadeniami a rozvodmi zabezpečujúcimi distribúciu elektrickej energie, tepla, plynu, vody, rovnako tak dopravné a komunikačné siete a kanalizáciu.

4.1.1 ELEKTRIFIKÁCIA PREDMETNÉHO ÚZEMIA

Územie obce Svederník (Svederník, Marček a Keblov) sú zásobované z 22kV vedenia číslo 288, ktoré je napájané z uzlov 110kV siete – TR 110/22kV Hričov a TR 110/22kV Bytča. Rozvod elektrickej energie v obci je riešený vzdušnými rozvodmi.

V obci je inštalované verejné osvetlenie v počte 150 svietidiel.

4.1.2 ZÁSOBOVANIE TEPLOM

Zásobovanie teplom sa v obci Svederník realizuje decentralizovaným systémom. Výroba tepla je riešená prevažne spaľovaním tuhých palív (hnedé uhlie, drevný odpad). U cca 26% domácností je využívaný zemný plyn. Z občianskej vybavenosti na zemný plyn sú napojené len objekty kultúrneho domu vo Svederníku a v Marčeku a materská škola. Z klimatických podmienok, charakteristických pre obec Svederník vyplýva potreba vykurovania 240 – 280 dní počas roka.

V budúcnosti sa zásobovanie teplom bude realizovať obdobným spôsobom so zvýšenou orientáciou sa na obnoviteľné zdroje energie (biomasa, tepelné čerpadlá, solárna energia a pod.). Neplánuje sa výstavba žiadneho tepelno-energetického zariadenia.

4.1.3 ZÁSOBOVANIE VODOU

Koncepcia zásobovania pitnou vodou obce Svederník rešpektuje jestvujúci systém zásobovania pitnou vodou ako aj nadradené vodárenské zariadenia – jestvujúci privádzač Žilina – Považský Chlmec – Bytča profilu DN 300, potrubie profilu DN 160, rozvodnú sieť v obci a kostru vodovodnej siete profilu DN 90.

V súčasnosti je napojenosť obyvateľov obce viac ako 85 % a dodávku vody zabezpečuje spoločnosť SEVAK a.s. Výstavba vodovodu sa realizovala v troch etapách. 1. vetva vodovodu bola budovaná súbežne s Hričovskou priehradou, ktorá bola v roku 1996 rozšírená o vodovodnú sieť v časti Marček a v roku 1999 v časti Svederník.

V katastrálnom území obce Svederník sa pre hromadné zásobovanie pitnou vodou navrhuje rozšírenie existujúceho vodovodného systému s využitím povrchového vodného zdroja Nová Bystrica – napojením na privádzač SKV Nová Bystrica – Považský Chlmec – Bytča.

Na uspokojenie potrieb úžitkovej vody sa v obci navrhuje odber povrchovej vody z potoka Dlhopolka. Podmienkou využívania je dodržiavanie globálnych ekologických limitov, ktoré predstavujú medznú hodnotu, pod ktorú nesmie poklesnúť prirodzený prietok v povrchovom toku. ($MQ_{EKO} = 0,65 - 0,7 / xQ_{364d}$).

4.1.4 ODVÁDZANIE A ZNEŠKODŇOVANIE SPLAŠKOVÝCH ODPADOVÝCH VÔD

V obci je vybudovaná ČOV len v novobudovanej lokalite rodinných domov v miestnej časti Zariet (projekt Lipová alej). Zvyšok obce Svederník ako celok nemá vybudovanú splaškovú kanalizáciu a ČOV. Splaškové vody sú zachytávané individuálnych žumpách a septikoch. Územný plán navrhuje dva varianty odvádzania a čistenia odpadových vôd, a to: vybudovanie skupinovej kanalizácie spoločne s obcami Divina, Divinka a Dlhé Pole s čistením na ČOV Žilina, alebo vybudovanie kanalizácie a ČOV priamo v obci.

4.1.5 ZÁSOBOVANIE PLYNOM

Obec Svederník je plynofikovaná z prepojenej plynovodnej STL siete do 0,3 MPa a spoločnej regulačnej stanice plynu RS VTL/STL 3 300 m³/h lokalizovanej pri obci Divina. Na túto sieť sú pripojené obce Divina, Divinka, Dlhé Pole a Svederník. Zásobovacím zdrojom zemného plynu je VTL Kysucký plynovod DN 300 PN 40. S výstavbou plynifikácie sa začalo v roku 2000.

4.1.6 TELEKOMUNIKÁCIE

Z hľadiska telekomunikačného členenia prislúcha územie obce Svederník pod Centrum sieťovej infraštruktúry Žilina. Telefónny účastníci v území sú napojení na digitálnu ústredňu RSU Dlhé Pole cez traťový rozvádzač umiestnený na pravej strane štátnej cesty do Dlhého Poľa. Záujmovým územím prechádza trasa prípojného optického kábla do digitálnej ústredne RSU Dlhé Pole. Územie obce je pokryté signálom všetkých mobilných operátorov.

4.2 DOPRAVNÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Väčšinu slovenskej dopravy sústreďujú výrazné dopravné koridory. Najvýznamnejšie z nich sú práve tie, ktoré vedú dolinami veľkých riek, a takou je aj Váh. Kvalitatívne charakteristiky slovenského dopravného systému (kvalita povrchu ciest, priepustnosť systému, rýchlostné komunikácie, elektrifikácia a rýchle expresné železničné trate a i.) výrazne zaostávajú za štátmi EÚ. Mnohí investori však považujú dobrú dopravnú infraštruktúru za samozrejmosť.

4.2.1 CESTNÁ DOPRAVA

Cestná doprava je dominantná v preprave osôb, najmä v ich dochádzke do zamestnania. Cestnú sieť obce vytvárajú: cesta 2. triedy číslo 507 (predstavuje napojenie obce na Žilinu), cesta 3. triedy číslo 50754 (predstavuje spojenie obce s obcou Dlhé Pole) a miestne zberné a obslužné komunikácie.

Riešené územie je v širších súvislostiach naviazané na považskú rozvojovú os v trase: Bratislava – Trnava – Trenčín – Žilina. Na diaľnicu D – 3 bude obec napojená cestou II/507 a severným diaľničným privádzačom mesta Žilina. Na diaľnicu D – 1 bude obec napojená cez diaľničný privádzač mesta Bytča.

Obrázok č. 22: Poloha obce Svederník vzhľadom na cestnú sieť SR

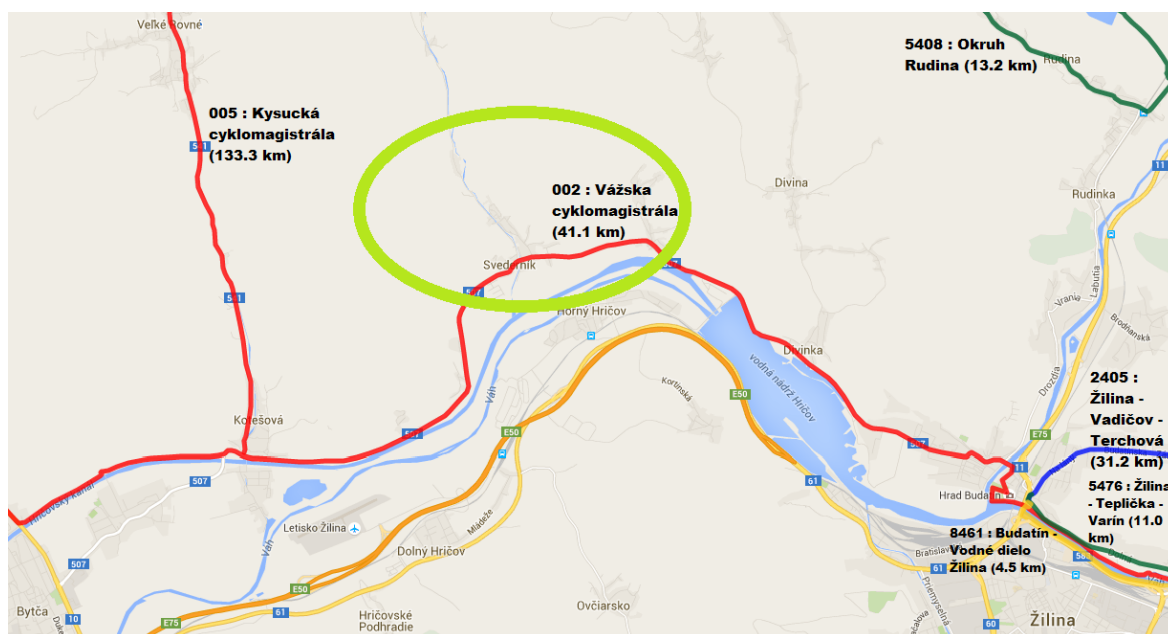

Zdroj: Cestná sieť Žilinského samosprávneho kraja

Jestvujúca zástavba nemá založený jednoznačný prehľadný systém peších komunikácií. Chodníky sú vybudované v prevažnej miere v tesnej návaznosti na dopravné komunikácie, majú rôznu kvalitu, povrchovú úpravu a šírkové dimenzie. Hlavný peší pohyb sa sústreďuje v troch lokalitách – zastavaných častiach obce. Peší pohyb sa odporúča prednostne riešiť v súbehu s cestou II/507, v zastavaných miestach kde dochádza ku kolíziám medzi chodcami a motorovými vozidlami. V roku 2010 bola zrekonštruovaná časť chodníka v obci (5 541 EUR) a prístupová cesta k cintorínu Keblov (16 994 EUR). V súvislosti s novou výstavbou rodinných domov v miestnej časti Zarič sa postupne budujú miestne komunikácie i chodníky, ktoré priebežne obec preberá do svojho vlastníctva.

Z hľadiska trás cyklistickej dopravy má obec priamu väzbu na nadradený systém. Z hľadiska budúceho plánovania sa navrhuje vedenie cyklistických komunikácií severným smerom. V rámci obce sa navrhuje vedenie cyklistických komunikácií prostredníctvom obslužných komunikácií s vyznačením cyklistického pruhu.

Obrázok č. 23: Poloha obce Svederník vzhľadom na nadradený systém cyklotrás

Zdroj: www.regionzilina.sk

Dôležitou súčasťou cestnej siete sú i tzv. zariadenia statickej dopravy (parkovacie a odstavné plochy), ktorých význam bude rásť so zvyšujúcim sa stupňom motorizácie. Z tohto dôvodu je dôležité zabezpečiť, v obci Svederník, pri jednotlivých objektoch občianskej vybavenosti (obchody, obecný úrad, škola, kostol, cintorín, športoviská a pod.) kapacitne postačujúce odstavné a parkovacie miesta. Parkovanie pri objektoch individuálnej bytovej výstavby je potrebné riešiť v súlade s príslušnými právnymi normami, na pozemkoch vlastníkov predmetných nehnuteľností. Vzhľadom na perspektívny rozvoj aktivít v športe, turizme a rekreácii je potrebné rezervovať plochy v priamej väzbe, ale aj v dostupnej vzdialenosti.

Celkové hodnotenie cestnej dostupnosti obce musí zohľadniť skutočnosť, že cesty tretej triedy dnes nedosahujú potrebné normové šírkové usporiadanie. Vplyvom vonkajších faktorov, ktoré ovplyvňujú stav vozoviek, (klimatické a meteorologické vplyvy, údržbové činnosti na komunikáciách), dochádza k neustálemu zhoršovaniu stavu miestnych komunikácií, čo sa prejaví vo výške investícií do obnovy a údržby cestnej siete obce.

Ďalším faktorom, ktorý má výrazný vplyv na stav miestnych komunikácií je intenzita dopravy. Na základe oficiálnej dopravnej prognózy Slovenska, môžeme stanoviť nasledovný odhad vývoja stupňa motorizácie:

Rok 2015	324 mot. voz./1000 obyv.
Rok 2025	428 mot. voz./1000 obyv.
Rok 2035	488 mot. voz./1000 obyv.

Vychádzajúc z týchto skutočností môžeme hodnotiť cestnú infraštruktúru obce Svederník ako nateraz postačujúcu. V budúcnosti však budú potrebné výrazné zmeny, ktoré zvýšia jednak kvalitu vozoviek a zároveň bezpečnosť celej cestnej dopravy v obci. Odhad budúcich výdavkov spojených s rekonštrukciou cestnej siete nie je nateraz možný. Na jeho spresnenie uvádzame nasledovnú tabuľku, ktorá dokumentuje predpokladané náklady na rekonštrukciu miestnych komunikácií a chodníkov.

Tabuľka č. 8: Predpokladané náklady na rekonštrukciu cestných komunikácií v obci Svederník

klasifikácia cesty		cena opravy
cesta	II. triedy	75 €/m ²
	III. triedy	64 €/m ²
chodník		43 €/m ²
výmena živičnej krytovej dosky o hrúbke 5 cm		22 €/m ²

Zdroj: stavebné spoločnosti

Najväčšou prestavbou budú dotknuté obslužné komunikácie a príslušné dopravné plochy pri zariadeniach občianskej vybavenosti a služieb.

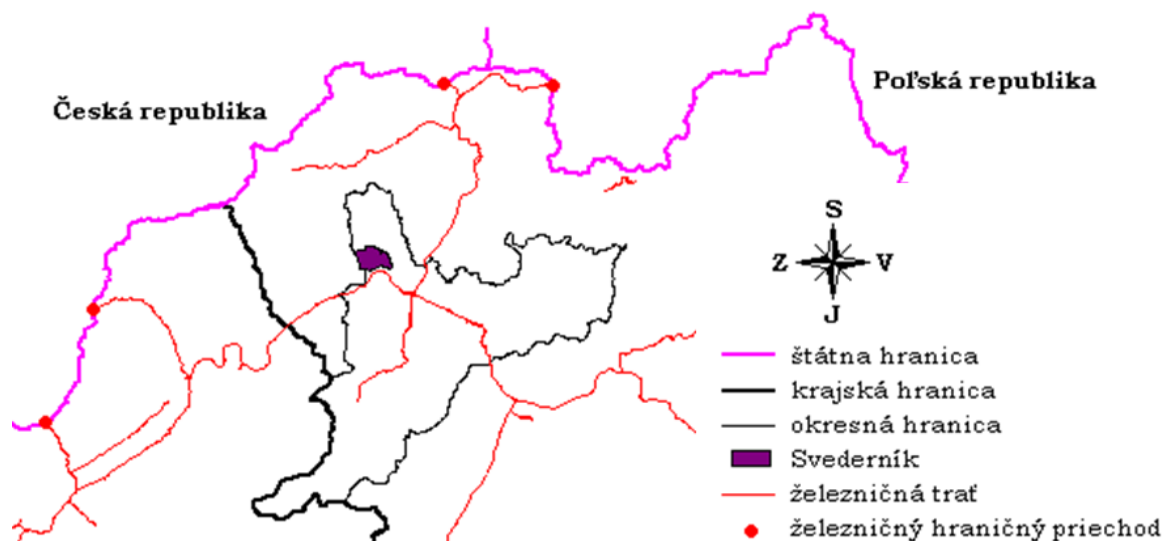
4.2.2 PRÍMESTSKÁ A AUTOBUSOVÁ DOPRAVA

Hromadná preprava osôb je zabezpečovaná autobusovou dopravou SAD Žilina. Pravidelné linky zabezpečujú spojenie so Žilinou, Bytčou a okolitými obcami. V obci sa nachádza 6 autobusových zastávok. Pri súčasnom rozmiestnení autobusových zastávok nie je v plnej miere možné dosiahnuť ich dostupnosť do 5 minút (do 400 m).

4.2.3 ŽELEZNIČNÁ DOPRAVA

V katastrálnom území obce Svederník nie je zriadená železničná stanica. Najbližšia železničná stanica sa nachádza v obci Hornom Hričove vzdialenom 5,5 km, ktorý sa priamo viaže na železničnú trať číslo 120 (E63) Bratislava – Žilina – Košice, ktorá bola v zmysle medzinárodných dohôd zaradená do zoznamu medzinárodných železničných magistral podľa dohody AGC. Z týchto dohôd vyplýva potreba modernizácie a rekonštrukcie trate, čo znamená zabezpečenie územnej rezervy pre technické parametre vysokorýchlostnej trate na rýchlosť 120 – 160 km/hod.

Obrázok č. 24: Poloha obce Svederník vzhľadom na železničnú sieť SR

Zdroj: ŽSR

4.2.4 LETECKÁ DOPRAVA

Zariadenie na prevádzku leteckej dopravy sa v obci nenachádza. Najbližšie letisko sa nachádza v Dolnom Hričove (10km), ktorého stručný popis v podobe tabuľky je do hodnotenia dopravnej infraštruktúry zaradení práve z dôvodu jeho blízkosti a môže sa stať jedným z ovplyvňujúcich prvkov rozvoja obce Svederník.

4.3 ZDRAVOTNÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Zdravotná starostlivosť je v celej miere prístupná v meste Žilina, nakoľko v obci nie je zriadené žiadne zdravotné stredisko ani ambulancia. Komplexné služby v zdravotníctve sú poskytované v 15 km vzdialenom meste Žilina.

4.4 VZDELÁVANIE A ŠPORT

4.4.1 ŠKOLSTVO

V obci je predškolská výchova zabezpečovaná miestnou materskou škôlkou s kapacitou 44 detí, v súčasnosti využívaná na 100% (v r. 2014 44 detí, v r. 2013 40 detí). Základná školská dochádzka sa realizuje prostredníctvom ZŠ v obci Dlhé Pole a časť detí dochádza do Žiliny. V roku 2012 bola realizovaná výmena okien na budove MŠ (8 269 EUR) a v r. 2015 rekonštrukcia strechy, ktorá už bola v havarijnom stave (22 567 EUR).

4.4.2 ŠPORT

Potrebám športového vyžitia obyvateľov obce slúži ihrisko. V budúcom rozvoji obce sa plánuje rozšírenie existujúceho futbalového ihriska, ako aj s vytvorením nových športovo-rekreačných plôch.

4.5 OSTATNÉ PRVKY OBČIANSKEJ VYBAVENOSTI

Prvky (prevádzky objektov) občianskej vybavenosti dotvárajú funkčné predpoklady rozvoja sociálnej infraštruktúry. Z ešte nespomínaných prvkov občianskej vybavenosti sú v obci zastúpené: maloobchod (predajne potravín, mäsových výrobkov, zeleniny), služby (pohostinstvá, cintorín, autoservis, pneuservis, stolársky servis, požiarna zbrojnica), administratíva (obecný úrad).

V roku 2010 bola vďaka štrukturálnym fondom Európskej únie zrekonštruovaná požiarna zbrojnica v obci (251 548 EUR) a v roku 2011 aj nadstavba a rekonštrukcia kultúrneho domu (647 952 EUR). V roku 2013 boli v časti kultúrneho domu zrekonštruované aj existujúce elektrické rozvody (8 986 EUR).

4.6 BÝVANIE

Jednou zo základných ľudských potrieb je bývanie, ktoré sa každý snaží zabezpečiť na úrovni adekvátnej celkovému stupňu sociálno-ekonomického rozvoja spoločnosti. Údaje pre spracovanie tejto podkapitoly boli prevzaté a vygenerované zo sčítania obyvateľov z roku 2011.

Domový fond obce Svederník pozostáva z 350 obydľí. V obci sa nenachádzajú bytové domy avšak vzhľadom na rastúcu populáciu je predpoklad záujmu o takéto bývanie najmä pre mladé rodiny, a riešením v budúcnosti môžu byť aj obecné nájomné byty.

Tabuľka č. 9: Prehľad stavu domového fondu v obci Svederník

	obydlí spolu	obývané byty
Svederník	350	297

Zdroj: obec Svederník

Tabuľka č. 10: Prehľad obývanosti bytov

		Obdobie výstavby bytov										
		Spolu	pred r.1919	1919 - 1945	1946 - 1960	1961 - 1970	1971 - 1980	1981 - 1990	1991 - 2000	2001 - 2005	2006 a neskôr	Nezistené
Obývané byty (Spolu)	Byty podľa typu budovy (Spolu)	355	12	31	65	51	41	29	20	15	10	81
	Byty v bytových budovách	355	12	31	65	51	41	29	20	15	10	81
	Byty v budovách s jedným bytom	318	12	29	61	45	22	27	18	13	10	81
	Byty v budovách s dvoma bytmi	34	0	2	4	6	16	2	2	2	0	0
	Byty v budovách s tromi alebo viac bytmi	3	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0
	Byty v nebytových budovách	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Nezistené	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Byty podľa typu budovy (Spolu)	297	12	31	65	51	41	29	20	15	10	23
Obývané byty	Byty v bytových budovách	297	12	31	65	51	41	29	20	15	10	23
	Byty v budovách s jedným bytom	260	12	29	61	45	22	27	18	13	10	23
	Byty v budovách s dvoma bytmi	34	0	2	4	6	16	2	2	2	0	0
	Byty v budovách s tromi alebo viac bytmi	3	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0
	Byty v nebytových budovách	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Nezistené	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Byty podľa typu budovy (Spolu)	58	0	0	0	0	0	0	0	0	0	58
	Byty v bytových budovách	58	0	0	0	0	0	0	0	0	0	58
Neobývané byty	Byty v budovách s jedným bytom	58	0	0	0	0	0	0	0	0	0	58
	Byty v budovách s dvoma bytmi	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Byty v budovách s tromi alebo viac bytmi	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Byty v nebytových budovách	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Nezistené	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Byty podľa typu budovy (Spolu)	58	0	0	0	0	0	0	0	0	0	58
	Byty v bytových budovách	58	0	0	0	0	0	0	0	0	0	58
	Byty v budovách s jedným bytom	58	0	0	0	0	0	0	0	0	0	58

Zdroj: SODB 2011

Aktuálne sa realizuje výstavba novej obytnej zóny v časti Zárieč, v rámci ktorej obec aktívne pristupuje k jej rozvoju. Rozvoj úrovne bývania je čiastočne podmienený aj rozvojom technickej infraštruktúry obce. Na plyn je napojených väčšina domácností v obci, na verejný vodovod 85% obyvateľstva. Výstavba kanalizácie sa do súčasnosti v obci zrealizovala iba v novovybudovanej lokalite v časti Zárieč.

5 HOSPODÁRSTVO OBCE

Hospodárska činnosť je základným prejavom ekonomickej aktivity ľudí. Zahŕňa druhy spoločensko-ekonomických činností daných spoločenskou deľbou práce. Hospodárstvo je súhrnom sektorov, odvetví a činností (aj práca), ktoré vznikli historickým vývojom a sú prepojené deľbou práce. Je zložitý, mnohotvárný, mnohostranný a mnohoväzbový, neustále sa rozvíjajúci systém skladajúci sa z mnoho subsystémov, ktoré sú spojené v jeden celok. Je to rozvíjajúci sa dynamický a otvorený systém so špecifickými vlastnosťami (správanie a štruktúra systému).

5.1 ANALÝZA HOSPODÁRSTVA

Hospodárstvo možno charakterizovať na základe mnohých skutočností, medzi najzákladnejšie patria odvetvová štruktúra a veľkostná štruktúra a je jedným z najdynamickejších sa meniacich atribútov spoločnosti. Odvetvová štruktúra je postavená na báze analýzy jednotlivých sfér hospodárstva. Klasicky sa hospodárstvo člení na primárny, sekundárny, terciérny a kvartérny sektor.

5.1.1 ANALÝZA PRIMÁRNEHO SEKTORA

Primárny sektor zahŕňa produkciu, ktorá vznikla činnosťou v poľnohospodárstve, v lesnom hospodárstve, v rybolove.

Tabuľka č. 11: Využitie plôch v katastrálnom území obce Svederník

Celková výmera územia obce - mesta (v m ²)	11 564 346
Poľnohospodárska pôda - spolu (v m ²)	2 532 449
Poľnohospodárska pôda - orná pôda (v m ²)	1 032 434
Poľnohospodárska pôda - chmeľnica (v m ²)	0
Poľnohospodárska pôda - vinica (v m ²)	0
Poľnohospodárska pôda - záhrada	370 986
Poľnohospodárska pôda - ovocný sad (v m ²)	3 990
Poľnohospodárska pôda - trvalý trávny porast (v m ²)	1 125 039
Nepoľnohospodárska pôda - spolu	9 031 897
Nepoľnohospodárska pôda - lesný pozemok (v m ²)	7 617 916
Nepoľnohospodárska pôda - vodná plocha (v m ²)	429 930
Nepoľnohospodárska pôda - zastavaná plocha a nádvorie (v m ²)	345 766
Nepoľnohospodárska pôda - ostatná plocha (v m ²)	638 285

Zdroj: ŠÚ SR 2015

V súčasnosti je primárny sektor zastúpený v obci prostredníctvom spoločnosti LKV, s.r.o. (ekologický chov hospodárskych zvierat) so zameraním sa na živočíšnu výrobu s premenlivým stavom hospodárskych zvierat a s hospodárením na výmere 700 ha pôdy slúžiacej ako krmovinová základňa. Rastlinnej výrobe sa venuje spoločnosť AGRO-ZÁHRADA s.r.o..

Lesný fond je obhospodarovaný majoritne fyzickými osobami združené v lesných spoločenstvách, pričom ťažba drevnej hmoty postupuje podľa lesohospodárskych plánov. Štátne lesy s minoritným podielom ťazia kalamitné drevo.

5.1.2 ANALÝZA SEKUNDÁRSNEHO SEKTORA

Sekundárny sektor je hlavné odvetvie hospodárstva SR. Tvorí ho: ťažba nerastných surovín, výroba a rozvod energie, spracovanie surovín a poľnohospodárskych produktov, výroba tovarov, opravárenské činnosti, doprava surovín a tovarov pri procese výroby.

Sekundárny sektor v obci Svederník bol v minulosti zameraný hlavne na spracovanie produktov poľnohospodárskej výroby (spracovanie a konzervovanie zeleniny) a v rámci areálu bývalého družstva sa prevádzkuje kapustáreň.

5.1.3 ANALÝZA TERCIÁRNEHO SEKTORA

Terciárny sektor hospodárstva zabezpečuje uspokojovanie rozličných základných potrieb obyvateľstva.

Terciárny (nevýrobný sektor) v obci zastrešuje vzdelávacie inštitúcie (materská škôlka), inštitúcie samosprávy (obecný úrad), prevádzky pohostinstiev, autoservis, pneuservis, stolársky servis a maloobchodné prevádzky.

5.2 ANALÝZA TRHU PRÁCE

Štruktúra obyvateľstva podľa zamestnania v jednotlivých odvetviach hospodárstva bola je načrtnutá v tabuľke s názvom "Štruktúra obyvateľstva obce Svederník podľa ekonomickej aktivity". Medzi najdôležitejšie zdroje zamestnanosti s pôsobnosťou v obci Svederník patria vyššie spomenuté subjekty.

Z hľadiska dochádzky do zamestnania vykazuje obec Svederník vysoko pasívnu bilanciu – prevláda počet odchádzajúcich za zamestnaním nad počtom dochádzajúcich za zamestnaním. Väčšina obyvateľov obce dochádza do zamestnania v rámci okresu ň a to najmä do Žiliny. Žilina nielen ako krajské mesto, ale hlavne ako rýchlo sa rozvíjajúce mesto poskytuje zázemie pre generovanie pracovných príležitostí svojho širokého okolia. Keďže je vzdialené len 10 km (čo predstavuje dochádzku do 20 minút), je pre obyvateľov Svederníka ideálnym dochádzkovým centrom za prácou. Najväčšou skupinou odchádzajúcich je skupina obyvateľov pracujúca v priemysle.

Vývoj počtu nezamestnaných podľa jednotlivých charakteristík uvádza nasledovná tabuľka, z ktorej možno vyčítať kopírovanie stavu v rámci kraja, a to tak v realívnej hodnote ako aj vo vývoji z pohľadu sezónnych výkyvov (rozdiel zimného a letného obdobia).

Tabuľka č. 12: Stav nezamestnaných v obci Svederník

Obdobie	Obec/okres	EaO	UoZ- spolu	ženy	muži	Disp.UoZ	UoZ%	evid. miera
12/2014	Obec Svederník	493	45	24	21	40	9,13%	8,11%
	Okres Žilina	76215	7024	3445	3579	6516	9,22%	8,55%
05/2015	Obec Svederník	492	44	23	21	36	8,94%	7,32%
	Okres Žilina	76097	6 258	3155	3103	5736	8,22%	7,54%

EaO - počet ekonomicky aktívnych obyvateľov

UoZ - počet uchádzačov o zamestnanie

Disp.UoZ - počet disponibilných UoZ

Zdroj: ÚPSVAR Žilina, 2015

Tabuľka č. 13: Vývoj absolútneho počtu nezamestnaných

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Počet evidovaných uchádzačov o zamestnanie spolu	76	59	43	40	27	25	42	73	56	66	74	45
- z toho ženy:	31	35	22	23	14	14	22	36	26	32	37	24

Zdroj: ŠÚ SR 2015

5.3 ANALÝZA PODNIKATEĽSKÝCH SUBJEKTOV

Ekonomické subjekty sú základné jednotky mikroekonómie. Ide o fyzické, právnické osoby či agregované kategórie ľudí.

Tabuľka č. 14: Fyzické osoby - podnikatelia podľa právnych foriem

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Fyzické osoby - podnikatelia (osoby)	86	88	87	94	106	105	101	115	107	106	106
Živnostníci	77	81	81	89	103	101	97	111	103	102	102
Slobodné povolania	1	1	1	1	2	3	3	3	3	3	3
Samostatne hospodáriaci roľníci	8	6	5	4	1	1	1	1	1	1	1

Zdroj: ŠÚ SR 2015

Z hľadiska právnej formy, väčšinové postavenie v obci (podľa počtu), majú podnikatelia (fyzické osoby nezapísané v OR).

Tabuľka č. 15: Prehľad právnických osôb

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Právnické osoby spolu	14	15	17	23	21	22	23	19	22	23	26
Právnické osoby ziskové	9	10	13	15	15	16	16	14	16	17	20
Právnické osoby neziskové	5	5	4	8	6	6	7	5	6	6	6

Zdroj: ŠÚ SR 2015

5.4 HOSPODÁRENIE OBCE

Hospodárenie obce Svederník možno hodnotiť ako pozitívne, nakoľko sa jej dlhodobo darí udržať vyrovnaný rozpočet, a to aj pri menších investičných aktivitách. Za posledné roky bol rozpočet obce nasledovný:

Tabuľka č. 16: Rozpočet obce

Roky	2013	2014	2015 - návrh
Rozpočet obce (EUR)	318 845	326 590	321 185

Zdroj: obec Svederník, 2015

6 KULTÚRA A CESTOVNÝ RUCH

Kultúrne dedičstvo obce Svederník reprezentuje najmä zachovalé historické jadro, ktoré pre svoje urbanistiko-priestorové hodnoty bolo navrhnuté na vyhlásenie za vidiecku pamiatkovú zónu. Toto jadro tvoria obytné domy zo začiatku 20 storočia so sedlovou strechou, podlomenicou a hálkou. Pavlače domov mali ornamentálne vyrezávaný parapet a vyčnievajúce konce krokiev. Na fasádach murovaných domov sa sporadicky zachovali zvyšky náznakov geometrickej plastickej úpravy. Historické jadro svojou prítomnosťou dotvárajú objekty, ktoré sú evidované aj v Súpise pamiatok na Slovensku. Dominantou sa stala Kaplnka Panny Márie zo začiatku 20 storočia so štvorcovým pôdorysom, polkruhovým uzáverom, rovným stropom a predstavanou vežou. Na miernom svahu vedľa kaplnky je novopostavená Zvonica, pôvodne ľudová kamenná stavba krytá ihlancovou strechou so šindľom. Miestnu typológiu dotvára skupina murovaných pivníc v centre obce so sedlovými strechami. Zaujímavými prvkami obce sú aj kaplnka sv. Štefana, Krížová cesta ku kaplnke na Valchovú, rodný dom Vincenta a Ferdinanda Hložníka, rodný dom Adama Vanocha či zvonica v časti obce Marček.

V linii hraníc severného okraja riešeného územia boli v Marčeku lokalizované archeologické nálezy zo žiarového pohrebiska lužickej kultúry z mladšej doby bronzovej (1250 – 700 p.n.l.) a sídliska z mladšej doby železnej (400 p.n.l. – 0 n.l.). Objektmi zvýšenej pamiatkovej pozornosti sú v tejto miestnej časti Svederníka: kúria, krypta, zvonica, areál dreveníc vo východnej časti Marčeka.

K spoločenským podujatiam konaným v obci Svederník je možné začleniť oslavy výročia založenia obce, športový deň detí a stretnutie so seniormi obce. Pre spoločenský život majú význam aj ostatné menšie podujatia ako Fašiangový sprievod masiek, Váňanie mája, Majstrovstvá Svederníka vo varení kapusty, Futbalový turnaj o pohár starostu obce, motoristické podujatie Keblovský drapák, Slávnosť dlávenia kapusty do obecného suda, Mikuláš a pod. Významnú rolu hrajú tieto aktivity aj pri rozvíjaní partnerstiev obce s inými obcami, a to aj s poza hraníc – aktuálne obce Svederník aktívne udržiava partnerstvo s českými obcami Nošovice a Nižní Lhoty.

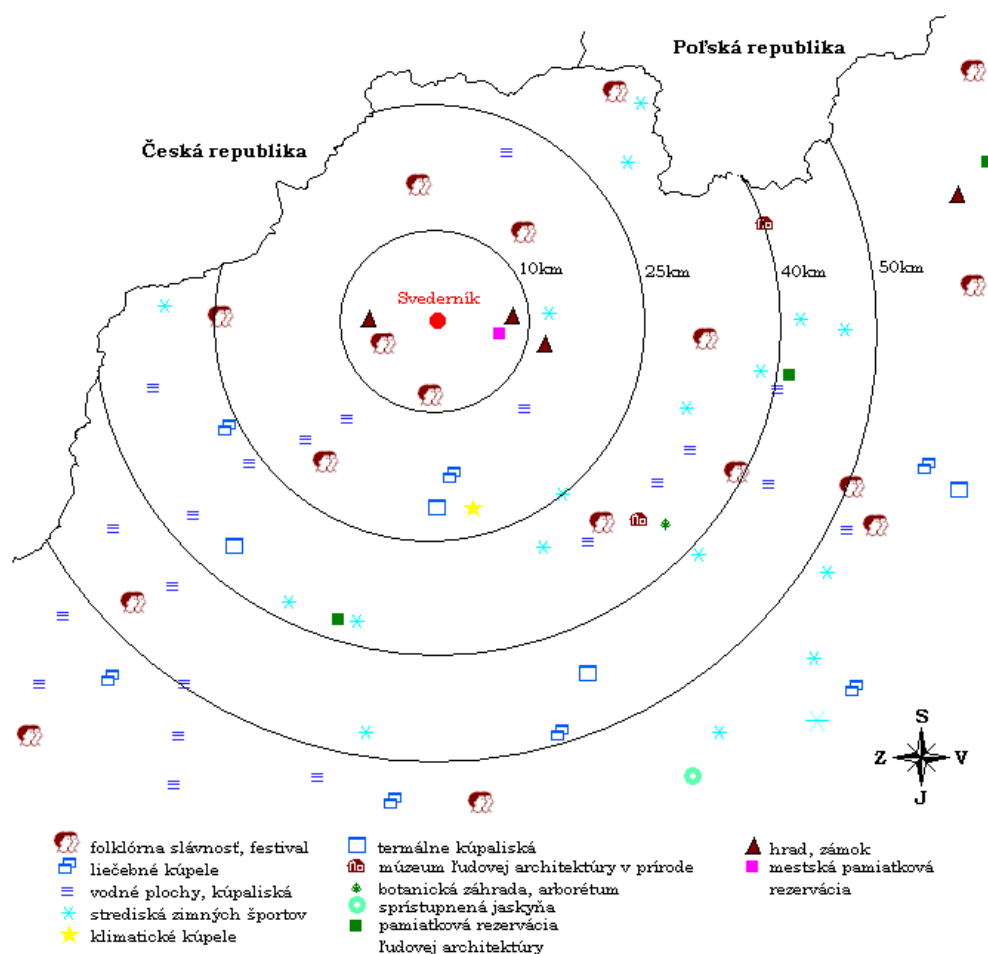
Na Slovensku sa v súčasnosti úplne nedoceňuje sociálny, kultúrny, politický a hospodársky význam cestovného ruchu.

Z hľadiska regionalizácie cestovného ruchu v SR (Ministerstva hospodárstva SR, 2004) bolo územie SR rozdelené do 21 regiónov a obec Svederník spadá do Severopovažského regiónu, ktorý je z hľadiska významu charakterizovaný ako národný s vynikajúcimi podmienkami najmä pre zimný horský turizmus. V obci sa v súčasnosti nenachádza ubytovacie zariadenie pre turistov, avšak v časti obce Marček sa nachádza aj chatová oblasť s viacerými súkromnými chatami.

Najväčším potenciálom obce Svederník, determinujúcim rozvoj cestovného ruchu, je nepochybne jeho poloha. Na jednej strane poloha vo vzťahu k Javorníkom, na druhej strane poloha vo vzťahu k považskej rozvojovej osi (k mestu Žilina a jeho spádového územia). Z hľadiska zahraničného cestovného ruchu je významnou aj poloha v blízkosti hraníc s Českou republikou (eventuálne s Poľkou republikou). Najväčším nedostatkom je však chýbajúca infraštruktúra a služby.

Pre potreby budúceho rozvoja obce Svederník v oblasti cestovného ruchu je potrebné poznať možnosti využitia v tejto oblasti v širšom okolí obce. Pre priblíženie možností bola vytvorená nasledujúca schéma, ktorá na princípe zonácie oboznamuje s turistickými, kultúrno-historickými (ale aj inými) atrakciami dostupnými z obce Svederník. Pri tejto zonácii sa zohľadňovala najmä ich dostupnosť (časová, resp. vzdialenostná). Okolie obce Svederník poskytuje veľmi dobré možnosti kultúrneho, športového ale aj voľnočasového využitia. Zastúpenie atrakcií spĺňa predpoklady celoročného uspokojenia požiadaviek účastníkov cestovného ruchu.

Obrázok č. 25: Zónové členenie využitia v oblasti cestovného ruchu s východiskom v obci Svederník

Zdroj: Zemepisný atlas Slovenskej republiky, 2003

Z kultúrno-historických pamiatok okolia obce sú najväčším lákadlom hrady a zámky (Bytčiansky hrad – národná kultúrna pamiatka, Budatinský zámok, hrad Strečno a Oravský Podzámok), múzeá ľudovej architektúry v prírode (Martin, Vychylovka, Zuberec). Veľmi hodnotnými z hľadiska pamiatok a ľudovej architektúry sa stali: mestská pamiatková rezervácia Žilina s 55 pamiatkami a pamiatkové rezervácie ľudovej architektúry Čičmany, Vlkolíneček a Podbiel. Rozmanitosť atraktivít cestovného ruchu dotvárajú vodné plochy a kúpaliská, strediská zimných športov, termálne kúpaliská, kúpele a folklórne slávnosti

7 KOMPLEXNÁ SWOT ANALÝZA

Analytická časť PHSR je uzatvorená SWOT analýzami oblastí podmieňujúcich život a rozvoj obce, z ktorých sa vychádzalo pri stanovovaní stratégie rozvoja obce pre obdobie nasledujúcich 5-tich rokov.

Princípom SWOT (Strong, Weak, Opportunities, Threats) analýzy je jednoduchá, výstižná, vyčerpávajúca a objektívny charakteristika silných a slabých stránok, príležitostí a ohrození ďalšieho rozvoja akéhokoľvek subjektu, či organizácie. Silné stránky predstavujú vnútorné komparatívne a konkurenčné výhody pre rôzne typy rozvojových aktivít, ktoré majú na rozvoj regiónu jednoznačne pozitívny vplyv. Slabé stránky sú reprezentované vnútroregionálnymi podmienkami a predpokladmi s limitujúcim až brzdiacim vplyvom na rozvoj regiónu. Príležitosti a ohrozenia zahŕňujú charakteristiku vonkajších faktorov, ktoré ovplyvňujú vnútorné prostredie regiónu. Pri SWOT analýze sa zohľadňujú ich pravdepodobné účinky na transformáciu ekonomiky a sociálneho prostredia regiónu. Príležitosti sú vonkajšie faktory s pozitívnym a ohrozenia s negatívnym vplyvom na ďalší rozvoj regiónu.

Pri stanovení silných a slabých stránok, príležitostí a ohrození je potrebné zohľadňovať aj globálne faktory (legislatívne úpravy, sociálne a ekonomické zmeny, demografický vývoj, stupeň napojenia regionálnej infraštruktúry na medzinárodnú sieť a i.). Evaluačnými faktormi SWOT analýzy sú poloha, kľúčové hospodárske odvetvia, dopravná infraštruktúra, občianska vybavenosť, školstvo, kultúra, cestovný ruch a životné prostredie. Faktory sú zoskupené do 4 prioritných oblastí:

- ☒ priemysel a služby,
- ☒ poľnohospodárstvo a vidiek,
- ☒ infraštruktúra a životné prostredie,
- ☒ ľudské zdroje.

a 3 podoblastí:

- ☒ oblasť cestovného ruchu, športu, kultúry, histórie a tradícií,
- ☒ sociálna oblasť
- ☒ oblasť cezhraničnej, transnacionálnej a interregionálnej spolupráce

7.1 PRIEMYSEL A SLUŽBY

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
☑ priaznivá sektorová skladba hospodárstva ☑ početné zastúpenie živnostníkov a drobných remeselníkov ☑ mobilita pracovnej sily ☑ zvyšujúca sa vzdelanostná a kvalifikačná úroveň obyvateľov ☑ vysoký podiel obyvateľstva v produktívnom veku (58%) ☑ environmentálne priaznivo orientovaná priemyselná produkcia ☑ dostatočná kapacita drevnej hmoty ☑ výhodná dopravná poloha v podmienkach SR (hlavný slovenský dopravný koridor – Bratislava – Žilina – Košice) aj v podmienkach Európy (európsky multimodálny koridor Va) ☑ pomerne vysoká miera finalizácie výrobkov	☑ nízky miera poskytovania služieb (najmä tých, ktoré podmieňujú rozvoj cestovného ruchu – stravovanie, ubytovanie) ☑ slabá informovanosť o podmienkach podnikania a možnosti lokalizácie investícií ☑ nízky objem investičného kapitálu ☑ nedostatočná adaptácia na podmienky trhového hospodárstva ☑ útlm drevospracujúceho priemyslu, nedostatočné zhodnocovanie drevnej hmoty (spracovanie dreva ako polotovaru) ☑ nízka miera poskytovania služieb ☑ nedostatok finančných prostriedkov na nákup moderných technológií a na rozšírenie výroby vo výrobných podnikoch
PRÍLEŽITOSTI	OHROZENIA
☑ možnosť uplatnenia sa podnikov na nadregionálnom i nadnárodnom trhu (blízkosť českého a poľského trhu) ☑ podpora malého a stredného podnikania za vytvorenia vhodných podmienok ☑ spolupráca (združovanie) s okolitými obcami za účelom zvýšenia objemu investičného kapitálu (rozvoja ekonomického potenciálu) ☑ využitie prostriedkov zo štrukturálnych fondov EÚ ☑ kooperácia samosprávy (okolitých samospráv) so vzdelávacími inštitúciami za účelom synchronizácie vo vzťahu k trhu práce (budúcemu rozvoju obce – širšieho regiónu) ☑ vstup zahraničného kapitálu	☑ administratívna náročnosť získavania finančných prostriedkov zo štrukturálnych fondov EÚ ☑ nízky objem investícií smerujúcich do rozvoja ☑ nevýhodné podmienky čerpania úverových zdrojov ☑ obmedzujúce legislatívne a ochranárske opatrenia (podpory podnikov, pri ťažbe drevnej hmoty, vodohospodárska ochrana) ☑ nedostatočná podpora malých a stredných podnikov zo strany štátu

7.2 POĽNOHOSPODÁRSTVO A ROZVOJ VIDIEKA

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
☑ dlhoročná tradícia v oblasti záhradníctva ☑ potenciál využitia lesov pre rekreačné a zdravotno-liečebné účely ☑ predpoklady pre revitalizáciu a rozvoja agroturistiky ☑ vhodné podmienky pre chov oviec a hovädzieho dobytku ☑ tradícia v oblasti chovu hospodárskych zvierat (PD Svederník, LKV – chov hospodárskych zvierat) ☑ možnosť spracovania produktov poľnohospodárskej výroby (prítomnosť konzervárne, spracovanie mäsa) ☑ vysoká miera podnetov pre realizáciu IBV v obci ☑ vhodné podmienky pre nové biotechnológie a rozšírenie produkcie ekologicky nezávadných potravín ☑ potenciál charakterizácie obce prostredníctvom doplnkovej architektúry (pivnice, strechy domov, drevenice)	☑ nevhodný poľnohospodársky potenciál pre rozvoj veľkovýrobného poľnohospodárstva ☑ útlm poľnohospodárskej výroby ☑ technologická a technická zaostalosť agrosektoru ☑ nízka úroveň participácie obyvateľstva na rozvoji obce (znižovanie identity obyvateľov s obcou)
PRÍLEŽITOSTI	OHROZENIA
☑ realizácia agroenvironmentálnych programov so zachovaním miestnych špecifik ☑ koordinácia rozvoja za spoluúčasti vedecko-výskumných, vzdelávacích a poradenských inštitúcií ☑ aktivizácia miestneho obyvateľstva do rozvoja ☑ využívanie nenávratných finančných príspevkov zo štrukturálnych fondov EÚ na realizáciu rozvojových programov ☑ poloha v rámci euroregiónu Beskydy ☑ decentralizácia právomocí na miestne samosprávy	☑ vysoká úroveň (a stále sa zvyšujúca) chalupníckeho typu rekreácie ☑ zmena vo fiškálnej decentralizácii štátu ☑ ochranné ekologické a urbanistické obmedzenia územia ☑ zmena v legislatíve a možnostiach čerpania prostriedkov z EÚ a štátneho rozpočtu

7.3 ĽUDSKÉ ZDROJE

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
☑ dlhodobý migračný prírastok obyvateľov ☑ priaznivá vzdelanostná štruktúra obyvateľov ☑ mobilita ekonomicky aktívneho obyvateľstva	☑ súčasná veková štruktúra obyvateľov ☑ spomaľovanie reprodukcie (znižovanie pôrodnosti) ☑ dlhodobý prirodzený úbytok obyvateľov ☑ nízka miera stimulácia samovzdelávania obyvateľov ☑ znižovanie identity obyvateľov s obcou ☑ decentralizácia právomocí na miestne samosprávy
PRÍLEŽITOSTI	OHROZENIA
☑ podpora rozvoja podnikateľských aktivít a vytváranie nových pracovných príležitostí ☑ posilnenie participácie obyvateľstva na miestnej a regionálnej politike ☑ implementácia vzdelávacích programov pre problémové sociálne skupiny ☑ implementácia programov štrukturálnej politiky EÚ v oblasti rozvoja ľudských zdrojov a vzdelávania ☑ implementácia podporných opatrení pre rozvoj bytovej výstavby, vytvorenie fungujúceho trhu s bytmi ☑ nastupujúca decentralizácia bývania obyvateľov do únosnej dochádzkovej vzdialenosti okolo ťažísk osídlenia (suburbánna zóna Žiliny)	☑ náročnosť starostlivosti o seniorov ☑ chýbajúce prostriedky na podporu bytovej výstavby, ktorá by podporila pozitívny demografický vývoj

7.4 INFRAŠTRUKTÚRA A ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
☑ výhodná dopravná poloha v podmienkach SR (hlavný slovenský dopravný koridor – Bratislava – Žilina – Košice) aj v podmienkach Európy (európsky multimodálny koridor Va) ☑ priame dopravné napojenie na centrum žilinskej aglomerácie ☑ intenzita autobusových spojov medzi obcou a spádovými centrami (Žilina a Bytča) ☑ poloha priamo na Vážskej cyklomagistrale ☑ vyhovujúci stav občianskej vybavenosti vzhľadom na súčasný počet obyvateľov ☑ rozmanitosť funkčného využitia územia obce (bývanie, výroba, poľnohospodárstvo, rekreácia) ☑ 100% elektrifikácia obce ☑ plynifikácia obce ☑ potenciál centrálne riadeného zásobovania teplom na báze spaľovania drevnej hmoty (štiepky) ☑ centrálne zásobovanie pitnou vodou ☑ zavedený separovaný zber odpadu ☑ prítomnosť plôch verejnej zelene v intraviláne obce ☑ stredný až vysoký stupeň ekologickej stability strednej a severnej časti obce (vysoká biodiverzita) ☑ chránené lipy na území obce ☑ pozitívny demografický vývoj ☑ záujem o bývanie v obci (rozvoj novej obytnej zóny Keblov – Zárieč)	☑ územná nekompaktnosť sídelného útvaru ☑ nedostatočná (nevhodná) realizácia statickej automobilovej dopravy na území obce (najmä v náväznosti na prvky občianskej vybavenosti) ☑ morálne a fyzicky zastarané zastávky autobusovej dopravy ☑ nevhodne riešená dostupnosť zastávok autobusovej dopravy (vzhľadom na jestvujúcu zástavbu) ☑ nevyhovujúci stav v realizácii pešej dopravy (konflikt pešieho pohybu a cestnej dopravy) ☑ absencia odvádzania a zneškodňovania odpadových a splaškových vôd (absencia kanalizácie) ☑ nízky až veľmi nízky stupeň ekologickej stability južnej časti územia obce ☑ stresové javy vyskytujúce sa na území obce (hluková záťaž, úpravy vodného toku Váhu) ☑ smrekové monokultúry lesného fondu ☑ plochy postihnuté eróziou a erózií náchylné plochy ☑ prítomnosť expanzívnych a invázných druhov rastlín ☑ znečisťovanie vodných tokov únikmi zo septikov a žump
PRÍLEŽITOSTI	OHROZENIA
☑ dobudovanie diaľničného spojenia Bratislava – Žilina ☑ zvýšenie environmentálneho povedomia obyvateľov ☑ nárast kompetencií samosprávy ☑ využívanie podporných prostriedkov fondov EÚ ☑ nadobúdanie významu cyklistickej dopravy a cykloturistiky ☑ spolupráca na mikroregionálnej úrovni ☑ podpora rozvoja bývania (individuálneho i hromadného)	☑ nedostatočné finančné zdroje na dobudovanie alebo rekonštrukciu technickej infraštruktúry ☑ rast investičných nákladov na vybudovanie alebo rekonštrukciu technickej infraštruktúry ☑ mobilné zdroje znečistenia ovzdušia (automobilová doprava) ☑ znečisťovanie ovzdušia súvisiace s diaľkovým prenosom imisií a blízkosťou žilinskej aglomerácie

7.5 OBLASŤ CESTOVNÉHO RUCHU, ŠPORTU, KULTÚRY, HISTÓRIE A TRADÍCIÍ

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
☑ potenciál na rozvoj agroturistiky a netradičných foriem cestovného ruchu ☑ potenciál pre rozvoj turizmu (Javorníky), cykloturistiky (cyklotrasa Dlhopoľskou dolinou napojená na Vážsku cyklomagistrálu), popr. vodnej turistiky ☑ multikultúrna prihraničná oblasť ☑ organizovanie každoročných obecných osláv ☑ vhodné podmienky na rozvoj zimných športov (najmä bežkovanie – bežecký areál) ☑ kultúrny dom	☑ chýbajúca kapacita ubytovacích a stravovacích zariadení ☑ chýbajúci informačný servis ☑ slabo rozvinutý cestovný ruch ☑ nízka úroveň propagácie tradícií ako aj samotnej obce ☑ nízka kapacita kultúrneho domu pre realizáciu kultúrno-spoločenských podujatí ☑ absencia voľne prístupných priestorov a upravených verejných priestranstiev pre voľnočasové aktivity a stretávanie detí, mládeže ☑ absencia športových zariadení priamo v obci
PRÍLEŽITOSTI	OHROZENIA
☑ potenciál pre poznávací, relaxačný, prípadne liečebný pobyt ☑ kultúrno-historický potenciál ☑ priestorový potenciál rozvoja športovo-rekreačných plôch ☑ spolupráca so subjektami z oblasti cestovného ruchu ☑ regionálna spolupráca okolitých samospráv ☑ kooperácia so samosprávami vyššej hierarchickej úrovne ☑ sponzoring organizovania kultúrnych a športových podujatí ☑ možnosť získania podporných prostriedkov z fondov EÚ ☑ efektívna propagácia ☑ partnerstvá (združenia) na rozvoj tradícií	☑ posun priorít spoločnosti od tradícií ku konzumnému spôsobu kultúrneho vyžitia ☑ nízka úroveň podpory tradícií a kultúry zo strany štátu a VÚC ☑ nedostatok finančných prostriedkov

7.6 SOCIÁLNA OBLASŤ (VZDELÁVANIE, ZDRAVOTNÍCKA STAROSTLIVOSŤ, PRVKY SOCIÁLNEJ INFRAŠTRUKTÚRY)

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
☒ prevádzkovanie opatrovateľskej služby ☒ prevádzkovanie materskej škôlky a osobitnej školy internátnej ☒ dobrá dostupnosť zdravotníckych zariadení (špecifických) ☒ zriadená knižnica	☒ absencia záujmových združení (spolkov) ☒ absencia vzdelávacích aktivít
PRÍLEŽITOSTI	OHROZENIA
☒ spolupráca s okolitými samosprávami a podnikateľskými subjektmi za účelom poskytovania sociálnych služieb ☒ možnosť získania finančných prostriedkov prostredníctvom fondov EÚ ☒ zriadenie centra sociálnych služieb ☒ potenciál rozvoja sociálnych a komunitných aktivít	☒ nárast počtu obyvateľov vo vyšších vekových kategóriách ☒ nežiaduci vplyv javov na deti a mládež (alkohol, drogy)

7.7 CEZHRANIČNÁ, TRANSNACIONÁLNA A INTERREGIONÁLNA SPOLUPRÁCA

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
☒ územná príslušnosť v euroregióne Beskydy ☒ jazyková bezbariérovosť vo vzťahu k Českej republike ☒ potenciál pre rozvoj cezhraničnej spolupráce	☒ absencia nadregionálneho združenia ☒ nedostatočná znalosť cudzích jazykov u širokej skupiny obyvateľstva ☒ prírodná bariéra v podobe Javorníkov ☒ absencia komplexného informačného systému
PRÍLEŽITOSTI	OHROZENIA
☒ zvýšená podpora zo strany EÚ a štátu pre oblasť cezhraničnej spolupráce ☒ vytváranie bilaterálnych a multilaterálnych vzťahov na úrovni verejného aj súkromného sektora ☒ podpora výmenných pobytov a vzdelávacích programov ☒ cezhraničné kultúrne a spoločenské podujatia	☒ rozdielnosť legislatívnych noriem a foriem cezhraničnej podpory v Českej, Poľskej a Slovenskej republike ☒ útlm podpory euroregiónov ☒ strata záujmu o jednotlivé formy spolupráce

8 STRATÉGIA ROZVOJA ÚZEMIA OBCE

Pre potreby tohto programu sa stratégiou rozumie vymedzenie základných dlhodobých cieľov a prijatie smerov rozvoja, ako aj alokáciu zdrojov nevyhnutných na dosiahnutie týchto cieľov. Základom pre tvorbu stratégie je konštrukcia vízie rozvoja obce a stanovenie cieľov. Následným krokom je plánovanie programu dosiahnutia týchto cieľov prostredníctvom opatrení a jednotlivých aktivít. PHSR v tejto časti obsahuje aj systém implementácie.

8.1 VÍZIA

Základnou víziou pre rozvoj obce je zabezpečiť kvalitný život pre jej občanov a kvalitné služby aj pre návštevníkov.

HLAVNÝ CIEĽ:

Zabezpečiť všetky základné verejné služby nevyhnutné pre kvalitnejší vidiecky život obyvateľov Svederníka.

Tento hlavný cieľ bude realizovaný v 4 oblastiach dosiahnutím čiastkových cieľov:

OBLASŤ	ČIASTKOVÝ CIEĽ
A. INFRAŠTRUKTÚRA	Zabezpečiť všetky technické podmienky pre život občanov bez kompromisov
B. CEZCHRANIČNÁ SPOLUPRÁCA	Rozširovať život obce aj mimo jej územia a to aj za hranice SR.
C. KULTÚRA A ŠPORT	Vytvoriť podmienky pre zmysluplné trávenie voľného času v obci.
D. ĽUDIA	Pozdvihnúť osobnosť a kompetencie občanov.

8.2 PROGRAM REALIZÁCIE STRATÉGIE

oblasť	opatrenie/aktivita <i>[názov merateľného ukazovateľa / stanovená hodnota]</i>	zodpovedá	časový horizont	náklady na realizáciu	možné zdroje financovania
A. INFRAŠTRUKTÚRA	A1 Vybudovanie kanalizačnej siete s napojením na ČOV <i>[napojení občanov/ 85%]</i> ☒ vysporiadanie pozemkov s trvalým záberom ☒ technická príprava stavby ☒ realizácia stavebných prác ☒ spustenie do prevádzky	obec, SEVAK	2015-2020	1 000 000 EUR	☒ štrukturálne fondy EÚ ☒ štátny rozpočet ☒ rozpočet obce ☒ súkromné zdroje
	A2 Rekonštrukcia autobusových zastávok <i>[počet dotknutých zastávok/ 8]</i> ☒ spracovanie projektovej dokumentácie ☒ vlastnícke vysporiadanie pozemkov ☒ územné a stavebné konanie ☒ realizácia stavby	obec	2015-2020	35 000 EUR	☒ štrukturálne fondy EÚ ☒ štátny rozpočet ☒ rozpočet obce ☒ súkromné zdroje
	A3 Rekonštrukcia a výstavba chodníkov <i>[dĺžka chodníkov/ 0,75 km]</i> ☒ spracovanie štúdie siete chodníkov a projektovej dokumentácie ☒ vlastnícke vysporiadanie pozemkov ☒ územné a stavebné konanie ☒ realizácia stavby	obec	2015-2020	300 000 EUR	☒ štrukturálne fondy EÚ ☒ štátny rozpočet ☒ rozpočet obce ☒ súkromné zdroje
	A4 Rekonštrukcia miestnych komunikácií v obci a prislúchajúcich lávok a mostov <i>[dĺžka ciest/ 2 km]</i> ☒ spracovanie projektovej dokumentácie ☒ stavebné konanie ☒ realizácia stavby	obec	2015-2020	180 000 EUR	☒ štrukturálne fondy EÚ ☒ štátny rozpočet ☒ rozpočet obce ☒ súkromné zdroje
	A5 Výstavba objektov rozvodu vody <i>[počet objektov/ 3]</i> ☒ spracovanie projektovej dokumentácie ☒ stavebné konanie ☒ realizácia stavby	obec	2015-2020	45 000 EUR	☒ štrukturálne fondy EÚ ☒ štátny rozpočet ☒ rozpočet obce ☒ súkromné zdroje

oblasť	opatrenie/aktivita [názov merateľného ukazovateľa / stanovená hodnota]	zodpovedá	časový horizont	náklady na realizáciu	možné zdroje financovania
	A6 Znižovanie energetickej náročnosti prevádzky obce (zatepľovanie obecných objektov, znižovanie spotreby elektrickej energie (osvetlenie, kúrenie, rozhlas) zefektívňovanie vykurovacích systémov včítane zavádzania obnoviteľných zdrojov energií a pod). [počet projektov/ 5] ☒ spracovanie projektovej dokumentácie (podľa potreby riešenia situácie daného objektu) ☒ stavebné konanie ☒ realizácia stavby	obec	2015-2020	20 000 – 380 000 EUR	☒ štrukturálne fondy EÚ ☒ štátny rozpočet ☒ rozpočet obce ☒ súkromné zdroje
	A7 Zvyšovanie bezpečnosti občanov a návštevníkov obce (osadenie monitorovacích a zabezpečovacích zariadení, informačných zariadení, dopravných značiek a zariadení) [počet projektov/ 3] ☒ spracovanie štúdie potrebných a vhodných opatrení na zvýšenie bezpečnosti ☒ spracovanie projektovej dokumentácie ☒ stavebné konanie ☒ realizácia stavby	obec	2015-2020	2 000 – 55 000 EUR	☒ štrukturálne fondy EÚ ☒ štátny rozpočet ☒ rozpočet obce ☒ súkromné zdroje
	A8 Skvalitňovanie prostredia pre život – vytvorenie oddychovej zóny[počet projektov/ 1] ☒ spracovanie projektovej dokumentácie ☒ stavebné konanie ☒ realizácia stavby	obec	2015-2020	30 000 EUR	☒ štrukturálne fondy EÚ ☒ štátny rozpočet ☒ rozpočet obce ☒ súkromné zdroje
	A9 Podpora separácie odpadu a znižovania množstva komunálneho odpadu)[počet projektov/ 2] ☒ zvyšovanie informovanosti občanov ☒ zavedenie technických podmienok pre separáciu ďalších zložiek	obec	2015-2020	20 000 EUR	☒ štrukturálne fondy EÚ ☒ štátny rozpočet ☒ rozpočet obce ☒ súkromné zdroje

oblasť	opatrenie/aktivita <i>[názov merateľného ukazovateľa / stanovená hodnota]</i>	zodpovedá	časový horizont	náklady na realizáciu	možné zdroje financovania
B. CEZHRANIČNÁ SPOLUPRÁCA	B1 Vytvorenie funkčného systému cezhraničnej spolupráce <i>[počet cezhraničných projektov/2]</i> ☑ vyhľadanie partnerskej obce v Poľsku a následná spolupráca ☑ Rozvoj spolupráce s obcami z Českej republiky (Nošovice, Nižný Lhoty)	obec, obce regiónu	2015-2020	100 000 EUR	☑ štrukturálne fondy EÚ ☑ štátny rozpočet ☑ rozpočet obce ☑ súkromné zdroje
	B2 Vybudovanie turistického informačného systému cezhraničnej oblasti <i>[počet projektov/2]</i> ☑ spracovanie technickej štúdie pre definovanie úlohy informačného systému ☑ realizácie výstavby turistického informačného systému ☑ pravidelná aktualizácia informácií	cezhraničné združenie	2015-2020	20 000 EUR	☑ štrukturálne fondy EÚ ☑ štátny rozpočet ☑ rozpočet obce ☑ súkromné zdroje
	B3 Napojenie obce na cykloturistickú sieť Vážska cyklomagistrála <i>[počet projektov/1]</i> ☑ príprava projektovej dokumentácie ☑ vlastnícke vysporiadanie pozemkov ☑ územné a stavebné konanie ☑ realizácia výstavby cyklotrás	obec	2015-2020	50 000 EUR	☑ štrukturálne fondy EÚ ☑ štátny rozpočet ☑ rozpočet obce ☑ súkromné zdroje
	B4 Spoločné kultúrno-spoločenské podujatia regiónu <i>[počet podujatí/2]</i> ☑ definovanie spoločných kultúrno-spoločenských aktivít ☑ definovanie kalendára spoločných podujatí ☑ marketingová propagácia podujatí a regiónu	obec, regionálne združenie	2015-2020	30 000 EUR	☑ štrukturálne fondy EÚ ☑ štátny rozpočet ☑ rozpočet obce ☑ súkromné zdroje

oblasť	opatrenie/aktivita <i>[názov merateľného ukazovateľa / stanovená hodnota]</i>	zodpovedá	časový horizont	náklady na realizáciu	možné zdroje financovania
C. KULTÚRA A ŠPORT	C1 Vybudovanie športovísk <i>[počet projektov/ 1]</i> ☑ spracovanie štúdie riešenie priestoru pre športové vyžitie ☑ vlastnícke vysporiadanie pozemkov ☑ spracovanie projektovej dokumentácie ☑ územné a stavebné konanie ☑ realizácia stavby	obec	2015-2020	150 000 EUR	☑ štrukturálne fondy EÚ ☑ štátny rozpočet ☑ rozpočet obce ☑ súkromné zdroje
	C2 Zlepšenie technického zázemia pre uskutočňovanie kultúrnych akcií a zachovanie kultúrneho a historického dedičstva <i>[počet projektov/ 3]</i> ☑ 2. etapa modernizácie kultúrneho domu ☑ nákup techniky (ozvučenie, osvetlenie) ☑ vytvorenie priestorov pre zachovanie kultúrneho, historického dedičstva, múzea, galérie	obec	2015-2020	500 000 EUR	☑ štrukturálne fondy EÚ ☑ štátny rozpočet ☑ rozpočet obce ☑ súkromné zdroje
D. ĽUDIA	D1 Internet pre každého <i>[počet projektov/ 1]</i> ☑ vybudovanie počítačovo-internetovej miestnosti pre obyvateľov ☑ možnosti pre lacné pripojenie obyvateľov do internetu	obec	2015-2020	10 000 EUR	☑ štrukturálne fondy EÚ ☑ štátny rozpočet ☑ rozpočet obce ☑ súkromné zdroje
	D2 Rekvalifikácia = cesta k novým možnostiam <i>[počet projektov/ 3]</i> ☑ vytváranie partnerstva obec a ekonomických subjektov ☑ realizácia cielene zameraných rekvalifikačných kurzov	obec, ÚPSVAR, firmy	2015-2020	10 000 EUR	☑ štrukturálne fondy EÚ ☑ štátny rozpočet ☑ rozpočet obce ☑ súkromné zdroje
	D3 Osveta mládeže a verejnosti <i>[počet projektov/ 2]</i> ☑ realizácia voľnočasových aktivít pre deti a mládež ☑ realizácia propagačných aktivít obce	obec	2015-2020	15 000 EUR	☑ štrukturálne fondy EÚ ☑ štátny rozpočet ☑ rozpočet obce ☑ súkromné zdroje

8.3 FINANČNÉ ZDROJE REALIZÁCIE STRATÉGIE

Základným zdrojom realizácie rozvoja obce je jej vlastný rozpočet, financovaný z daní – priamych a podielových a z činnosti obce ako správcu svojho majetku. Alternatívou je získavanie financií od sponzorov. Najvýhodnejšie je získavať formou nenávratného finančného príspevku (NFP) zo štátneho rozpočtu, štrukturálnych fondov EÚ (ŠF EÚ) a iniciatív EÚ. Pre vypracovanie projektov do rôznych opatrení v rámci podpory regionálnej politiky a zvýšenia konkurencieschopnosti regiónov je potrebné pripraviť štúdie realizovateľnosti, usporiadať vlastnícke vzťahy, zabezpečiť technickú dokumentáciu pre výstavbu, prestavbu a úpravu objektov.

K úspešnej realizácii projektov podporených zo štrukturálnych fondov EÚ je potrebné zachovanie dobrej platobnej schopnosti obce, nakoľko tieto zdroje sú založené na princípe refundácie - t. j. obec musí investičné aktivity financovať určité obdobie vždy z vlastných zdrojov, ktoré sa postupne refundujú (vracajú) z príslušného ministerstva alebo implementačnej agentúry (alebo VÚC). K týmto zdrojom je potrebné započítať i finančnú spoluúčasť obce (dofinancovanie projektu z vlastných zdrojov, ktoré nie sú obci refundované). Na základe vyhlasovaných výziev sa zabezpečí vypracovanie projektovej žiadosti pre konkrétne opatrenie a využijú sa pripravené materiály - štúdie, vlastníctvo, výpisy z katastra, technická dokumentácia a pod. V súvislosti s investičnými zámermi je potrebné, aby si obec udržiavala dobrú platobnú schopnosť. Pri hodnotení projektov sa totiž kladie veľký dôraz na finančné zabezpečenie projektu zo strany žiadateľa, resp. schopnosť žiadateľa celý projekt prefinancovať i počas období, kedy treba vyrovnávať záväzky voči dodávateľom a zároveň preklenúť časové obdobie do refundácií faktúr platobnou jednotkou. Na tento účel bude možné čerpať i úver z peňažných ústavov, ktoré taktiež budú vyžadovať dobrú platobnú disciplínu.

Legislatíva zdroje financovania rozvoja prostredníctvom programu rozvoja určuje vo viacerých rovinách:

- a. zo štátneho rozpočtu,
- b. zo štátnych účelových fondov,
- c. z rozpočtov vyšších územných celkov,
- d. z rozpočtov obcí,
- e. z prostriedkov fyzických osôb,
- f. z prostriedkov právnických osôb,
- g. z úverov a príspevkov medzinárodných organizácií,
- h. z prostriedkov vyplývajúcich z medzinárodných zmlúv o poskytnutí grantu uzatvorených medzi Slovenskou republikou a inými štátmi, a i.

V rámci programového obdobia 2014-2015 je zo zdrojov Európskej únie k dispozícii viac ako 15 miliárd Eur:

Názov operačného programu	Riadiaci orgán	Pridelené finančné prostriedky v EUR zo zdrojov EÚ
Výskum a inovácie	MŠVVŠ SR	2 266 776 537
Integrovaná infraštruktúra	MDVRR SR	3 966 645 373
Ľudské zdroje	MPSVR SR	2 204 983 517
Kvalita životného prostredia	MŽP SR	3 137 900 110
Integrovaný regionálny OP	MPRV SR	1 754 490 415

Efektívna verejná správa	MV SR	278 449 284
Program rozvoja vidieka	MPRV SR	1 545 272 844
Rybné hospodárstvo	MPRV SR	15 785 000
Interreg V-A Slovenská republika – Česká republika	MPRV SR	84 731 095
Interreg V-A Poľsko – Slovenská republika	MPRV SR	154 988 723
Spolu		15 410 022 898

8.4 ORGANIZAČNÉ ZABEZPEČENIE REALIZÁCIE STRATÉGIE

PHSR je strategickým dokumentom, ktorý v zmysle platnej legislatívy musí schváliť obecné zastupiteľstvo. Schválený dokument bude verejne dostupný (na obecnom úrade, v elektronickej podobe na internetovej stránke obce, resp. na požiadanie). Zároveň je obec prostredníctvom svojho štatutára – starostu - zodpovedná za hodnotenie, monitoring a aktualizáciu akčného plánu podľa potreby, pričom tento proces bude v každom roku prebiehať súčasne s prípravou a hodnotením rozpočtu obce. Tým bude realizovaná legislatívna požiadavka podľa § 12 Zákona o regionálnom rozvoji, a to každoročne do 31. mája zasilať príslušnému vyššiemu územnému celku správu o plnení PHSR.

Pre inštitucionálne zabezpečenie realizácie stratégie PHSR má obec vybudované vo svojej štruktúre orgány, z ktorých po schválení dokumentu určí starosta komisiu zodpovednú za hodnotenie, monitoring jeho realizácie a za aktualizáciu akčného plánu. V obci **Svederník** sú v súčasnosti vytvorené 4 komisie -

1. Finančná komisia a správa majetku obce,
2. Sociálna-zdravotná komisia a ochrana mládeže,
3. Kultúrno-športová komisia a
4. Komisia životného prostredia a výstavby, lesného a vodného hospodárstva.

prícom v prípade potreby môže obecné zastupiteľstvo zriadiť aj ďalšie komisie. V rámci administratívneho zabezpečenia plnenia akčného plánu a ďalších strategických plánov, by bolo ideálne vytvorenie pracovného miesta projektového manažéra na obecnom úrade, ktorý by sledoval plnenie týchto plánov, zabezpečoval ich administráciu a kontakt s kompetentnými orgánmi a občanmi. Zároveň by sledoval jednotlivé výzvy k predkladaniu projektov. Takýto pracovník by mohol postupne projekty pre obec i vypracovávať.

Ďalšou alternatívou je spolupráca s externými odborníkmi, ktorí sa touto problematikou zaoberajú a na základe vzájomnej dohody budú včas informovať starostu o možnostiach podania projektov. Na základe tohto PHSR tieto funkcie bude zabezpečovať komisia životného prostredia a výstavby, lesného a vodného hospodárstva.

Komisie zriaďuje ako stále alebo dočasné poradné, iniciatívne a kontrolné orgány obecné zastupiteľstvo. Komisie sú zložené z poslancov obecného zastupiteľstva a obyvateľov obce, zvolených obecným zastupiteľstvom z radov odborníkov. Obecné zastupiteľstvo volí predsedu komisie, podpredsedu a členov komisie a vymedzuje im úlohy podľa miestnych podmienok a potrieb. Predseda komisie je vždy poslanec OcZ.

Predseda:

- riadi a organizuje prácu komisie, zvoláva jej schôdze a riadi ich priebeh, spoločne s členmi komisie pripravuje program schôdze,
- zostavuje plán činnosti komisie,

- zabezpečuje prípravu programu schôdze komisie,
- vedie písomné záznamy o schôdzach komisie,
- zabezpečuje administratívnu agendu, súvisiacu s činnosťou komisie,
- organizuje spoluprácu komisie s ostatnými komisiami obecného zastupiteľstva,
- zastupuje komisiu navonok,
- plní ďalšie úlohy, ktorými ho komisia poverí.

Samotné Komisie na úseku, pre ktorý boli zriadené, najmä:

- vypracúvajú stanoviská k materiálom, prerokúvaným obecnými orgánmi, k najdôležitejším otázkam života obce a k dôležitým, pre obec investičným zámerom,
- vypracúvajú návrhy a podnety na riešenie najdôležitejších otázok života v obci a predkladajú ich orgánom obce, ktoré sú povinné sa nimi zaoberať a o výsledku komisiu informovať,
- kontrolujú spôsob realizácie uznesení obecného zastupiteľstva, dozerajú na hospodárenie s majetkom obce, prípadne majetkom prenechaným obci na dočasné užívanie, ďalej dozerajú na podnikateľskú a investičnú činnosť v obci, kontrolujú ako sa vybavujú sťažnosti, oznámenia a podnety, prípadne pripomienky obyvateľov obce.
- Komisie sa schádzajú podľa potreby. Komisie zvoláva a vedie predseda komisie. Zásady rokovania a uznášania sa, si komisie stanoví na svojom prvom zasadnutí.
- Komisie nemajú rozhodovaciu právomoc.

9 VÝCHODISKÁ STRATÉGIE

Tento PHSR je súčasťou sústavy základných dokumentov podpory regionálneho rozvoja v Slovenskej republike. Táto sústava je členená na strategické a programové dokumenty vypracovávané na úrovni štátu, sektorov, samosprávnych krajov, regiónov a obcí a programové dokumenty Európskej únie (pre využitie zdrojov zo štrukturálnych fondov). V zmysle zákona sa regionálny rozvoj a jeho podpora realizuje na 4 úrovniach – prostredníctvom príslušných dokumentov:

1. Národnej stratégie regionálneho rozvoja Slovenskej republiky (ďalej len "národná stratégia",
2. programu rozvoja vyššieho územného celku (ďalej len "program rozvoja vyššieho územného celku"),
3. programu rozvoja obce (ďalej len "program rozvoja obce") – môže byť nahradený úrovňou 4,
4. spoločného programu rozvoja obcí (ďalej len "spoločný program rozvoja obcí") – môže nahradiť úroveň 3.

Pri príprave tohto PHSR sa vychádzalo predovšetkým z týchto rozhodujúcich dokumentov na lokálnej resp. regionálnej a národnej úrovni:

- Územný plán obce Svederník
- Návrh Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja Žilinského samosprávneho kraja 2014 -2020 (PHSR ŽSK)
- Národná stratégia regionálneho rozvoja SR 2020/30 (aktualizácia z r. 2014)
- Partnerská dohoda SR na roky 2014 – 2020
- Operačné programy na roky 2014 – 2020
- Efektívna verejná správa
- Integrovaná infraštruktúra
- Integrovaný regionálny operačný program
- Kvalita životného prostredia
- Ľudské zdroje
- Program rozvoja vidieka
- Rybné hospodárstvo
- Operačný program Výskum a inovácie (MŠVVŠ SR a MH SR)
- Program Interreg V-A Slovenská republika – Česká republika
- Program Interreg V-A Poľsko-Slovensko
- Program Európa pre občanov 2014 - 2020
- Konceptia rozvoja pôdohospodárstva SR na roky 2013 - 2020.
- Konceptia územného rozvoja Slovenska 2001 – záväzná časť v znení KURS 2011
- Strategické usmernenia Spoločenstva
- Stratégia EURÓPA 2020
- Program odpadového hospodárstva Slovenskej republiky na roky 2011– 2015
- návrh Programu odpadového hospodárstva Slovenskej republiky na roky 2016 – 2020
- Stratégiu rodovej rovnosti a akčný plán rodovej rovnosti na roky 2014 – 2019
- Akčný plán energetickej efektívnosti na roky 2014 – 2016 s výhľadom do roku 2020
- Programové vyhlásenie vlády SR na roky 2012-2016
- Národný program reforiem Slovenskej republiky 2015
- Program stability Slovenska na roky 2015-2018

- Marketingová stratégia Slovenskej agentúry pre cestovný ruch na roky 2014 – 2020
- Stratégia rozvoja cestovného ruchu do roku 2020
- Stratégia rozvoja verejnej osobnej a nemotorovej dopravy SR do roku 2020
- Strategický plán rozvoja dopravnej infraštruktúry SR do roku 2020
- Stratégia rozvoja verejnej osobnej a nemotorovej dopravy SR do roku 2020
- Národná stratégia rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky v Slovenskej republike
- Stratégia rozvoja kultúry na roky 2014 – 2020
- Plán rozvoja verejných vodovodov a verejných kanalizácií pre územie SR.

Tieto dokumenty vytvárajú základný predpoklad na zabezpečenie efektivity a súladu v podpore regionálneho rozvoja **obce Svederník** a zároveň zvyšujú účinnosť strategického plánovania ako i prípravy projektov a následného čerpania štrukturálnych fondov v programovacom období 2014 – 2020. Jednotlivé strategické dokumenty sú vypracovávané vo vzájomnej nadväznosti a postupnosti.

V rámci hierarchie rozvojovej dokumentácie regionálneho rozvoja v zmysle zákona o podpore regionálneho rozvoja v platnom znení, je pre tento PHSR najvýznamnejší priamy nadradený dokument, a to **Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Žilinského samosprávneho kraja 2014 -2020**. Aktuálne k termínu spracovania nášho PHSR je tento program rozvoja vyššieho územného celku iba v štádiu návrhu s predpokladaným termínom schválenia koncom roka 2015, avšak z navrhovanej štruktúry a obsahu je možné identifikovať konkrétny súlad nášho PHSR s týmto dokumentom. Evidentný súlad možno identifikovať s vrcholovým cieľom Žilinského samosprávneho kraja (ŽSK) *„Žilinský samosprávny kraj dosiahne do r. 2020 pozitívnu zmenu vedúcu k zvýšeniu kvality života jeho obyvateľov v integrujúcej sa Európe“*, nakoľko hlavným cieľom nášho PHSR je skvalitnenie života jej obyvateľov. Súlad, či už vo forme vízie a cieľov alebo aj konkrétnych opatrení a aktivít je aj vo všetkých 4 strategických cieľoch ŽSK a všetkých relevantných špecifických cieľoch a prislúchajúcich opatreniach:

Strategický cieľ 1 PHSR ŽSK - Dobudovať kvalitné prepojenie kraja s európskymi dopravnými a komunikačnými sieťami, zlepšiť kvalitu životného prostredia a zabezpečiť udržateľnosť a efektívnosť využívania prírodných zdrojov

Špecifický cieľ 1.1 - Presadzovať dobudovanie a modernizáciu nadradenej dopravnej a komunikačnej infraštruktúry a zabezpečiť pripojenosť územia na ňu

Opatrenia:

- 1.1.3 Odstránenie úzkych miest na cestách I,II,III triedy zabezpečujúcich dostupnosť na sieť TEN -T
- 1.1.6 Podpora dostupnosti celého územia kraja na širokopásmový internet

Špecifický cieľ 1.2 - Zvyšovať atraktivitu verejnej osobnej dopravy a nemotorovej dopravy

Opatrenia:

- 1.2.2 Implementácia integrovaného dopravného systému
- 1.2.3 Rekonštrukcia, modernizácia a výstavba zastávok, obrátisk, tvorba vyhradených jazdných pruhov a iných opatrení na preferenciu verejnej osobnej dopravy
- 1.2.4 Rekonštrukcia, modernizácia a výstavba infraštruktúry pre nemotorovú dopravu a zavádzanie prvkov na zvyšovanie bezpečnosti nemotorovej dopravy

- 1.2.5 Budovanie kostrovej siete cyklotrás kraja prioritne v samostatnom profile oddelenom od telesa cesty
- 1.2.6 Tvorba analytických, koncepčných strategických dokumentov na zabezpečenie zvýšenia atraktivity verejnej osobnej a nemotorovej dopravy vrátane jej propagácie

Špecifický cieľ 1.3 - Zvyšovať uplatnenie nízkouhlíkového hospodárstva a podporovať prispôsobovanie sa zmenám klímy

Opatrenia:

- 1.3.1 Zintenzívnenie využívania obnoviteľných zdrojov energií
- 1.3.2 Zvyšovanie energetickej efektívnosti verejných budov aj bytových domov
- 1.3.3 Zavádzanie opatrení na zvyšovanie kvality ovzdušia s osobitným dôrazom na tuhé emisie
- 1.3.4 Realizácia preventívnych opatrení na zníženie rizika povodní, požiarov a iných rizík

Špecifický cieľ 1.4 Zlepšiť kvalitu životného prostredia

Opatrenia:

- 1.4.1 Skvalitnenie zásobovania obyvateľstva pitnou vodou a systému odvádzania a čistenia odpadových vôd
- 1.4.2 Skvalitnenie systému zberu, separácie a zneškodňovania/zhodnocovania odpadu a odstraňovanie environmentálnych záťaží

Strategický cieľ 2 PHSR ŽSK - Zvýšiť konkurencieschopnosť ekonomiky a zlepšiť podnikateľské prostredie v kraji

Špecifický cieľ 2.2 - Rozvoj služieb a podpora inovácií vo firmách

Opatrenia:

- 2.2.1 Podpora prípravy a realizácie domácich a zahraničných výskumných a inovačných projektov
- 2.2.2 Podpora a realizácia programov riadenia inovácií a strategického plánovania vo firmách
- 2.2.3 Podpora marketingu a internacionalizácie aj prostredníctvom budovania imidžu kraja „Žilina Innovative/Entrepreneurs Friendly Region“
- 2.2.4 Rozvoj spolupráce verejného sektora, podnikateľského sektora a sektora výskumu a inovácií
- 2.2.5 Networking pre vznik a rozvoj klastrov a združení, regionálnych technologických platforiem a neformálnej spolupráce
- 2.2.6 Systematická podpora začínajúcich podnikateľov (vrátane start-up firiem) a budovanie podnikateľskej komunity
- 2.2.7 Vytváranie podmienok pre rozvoj všetkých foriem kreatívneho priemyslu

Špecifický cieľ 2.3 - Zabezpečiť účinnú a otvorenú verejnú správu vytvárajúcu priaznivé prostredie pre podnikanie

Opatrenia:

- 2.3.1 Zavádzanie opatrení pre ďalší rozvoj elektronického obchodu
- 2.3.2 Zvýšenie kvality, štandardu a dostupnosti eGovernment služieb, zlepšenie dostupnosti dát verejnej správy pre občanov a podnikateľov
- 2.3.3 Posilnenie inštitucionálnych kapacít a zefektívnenie verejnej správy, vrátane súdnictva, a zlepšenie vymožiteľnosti práva

Strategický cieľ 3 PHSR ŽSK - Dosiahnuť vyššiu uplatniteľnosť ľudského kapitálu na trhu práce a sociálnu inklúziu všetkých znevýhodnených skupín

Špecifický cieľ 3.1 - Modernizovať všetky stupne vzdelávania vrátane ďalšieho vzdelávania

Opatrenia:

- 3.1.1 Zlepšenie podmienok pre zvýšenie hrubej zaškolenosti detí v materských školách vrátane detí z marginalizovanej rómskej komunity
- 3.1.3 V spolupráci so zamestnávateľmi dosiahnutie zvýšeného podielu účasti žiakov stredných odborných škôl na praktickom vyučovaní
- 3.1.4 Popularizácia vedy a technických študijných odborov medzi žiakmi základných škôl a študentmi stredných škôl
- 3.1.6 Zvýšenie kvality a efektívnosti ďalšieho vzdelávania s dôrazom na rozvoj kľúčových kompetencií, prehľbovanie a zvyšovanie kvalifikácie

Špecifický cieľ 3.2 - Podporovať sociálnu inklúziu všetkých znevýhodnených skupín a ich uplatnenie na trhu práce

Opatrenia:

- 3.2.1 Realizovanie opatrení na rast zamestnanosti a zvýšenie zamestnateľnosti nezamestnaných s dôrazom na znevýhodnené skupiny
- 3.2.2 Zlepšenie podmienok pre zosúladenie pracovného a rodinného života
- 3.2.3 Adaptácia kvality a kapacity verejných služieb zamestnanosti na dnešné potreby trhu práce
- 3.2.4 Podpora vzniku subjektov sociálnej ekonomiky v územiach s prítomnosťou znevýhodnených skupín

Špecifický cieľ 3.3 - Zabezpečiť prispôsobenie sa služieb sociálnej a zdravotnej starostlivosti a sociálnoprávnej ochrany a kurately hlavným výzvam súčasnosti

Opatrenia:

- 3.3.1 V reflexii na demografický vývoj v kraji prispôsobenie kapacít a foriem sociálnej a zdravotnej starostlivosti a sociálnoprávnej ochrany a kurately
- 3.3.2 Prechod z inštitucionálnej na komunitnú formu sociálnych služieb tam, kde je to účelné
- 3.3.5 Podpora prístupu príslušníkov marginalizovaných rómskych komunít k sociálnej a zdravotnej starostlivosti a verejnému zdraviu vrátane preventívnej zdravotnej starostlivosti, zdravotníckej osvedy a k zlepšeniu štandardov hygieny bývania
- 3.3.6 Rozvíjanie terénnej formy sociálnych služieb a zdravotnej starostlivosti s dôrazom na seniorov a osôb so zdravotným postihnutím

Strategický cieľ 4 PHSR ŽSK - Rešpektovaním a rozvíjaním špecifických črt regiónov na území kraja podporovať rast ich atraktívnosti

Špecifický cieľ 4.1 - Podporiť hospodársky rozvoj a spolupracujúce prostredie na vidieku

Opatrenia:

- 4.1.1 Propagácia a podpora uplatňovania mechanizmu miestneho rozvoja vedeného komunitou s cieľom zvýšenia zamestnanosti a kvality života na vidieku
- 4.1.2 Podpora rozvoja základných služieb na vidieku a obnovy dedín
- 4.1.3 Zlepšenie udržateľných vzťahov medzi vidieckymi rozvojovými centrami a ich zázemím
- 4.1.4 Podpora na začatie podnikania pre mladých poľnohospodárov a malé poľnohospodárske podniky

- 4.1.5 Rozvoj ľudských zdrojov v poľnohospodárstve, lesníctve a rybolove
- 4.1.6 Podpora investícií do zvýšeného využívania obnoviteľných zdrojov a znižovania následkov možných prírodných pohrôm
- 4.1.7 Podpora investícií do poľnohospodárstva, lesníctva a rybolovu zabezpečujúcich vyššiu kvalitu životného prostredia a vodnej biodiverzity na vidieku
- 4.1.8 Diverzifikácia poľnohospodárskych činností so zameraním na spracovanie a priamy predaj poľnohospodárskych produktov
- 4.1.9 Podpora investícií do nepoľnohospodárskych činností na vidieku

Špecifický cieľ 4.2 - Rozvíjať cestovný ruch

Opatrenia:

- 4.2.1 Zvýšenie trvalej udržateľnosti sektora cestovného ruchu v ŽSK a jeho odolnosti nepriaznivým ekonomickým výkyvom v Európe podporou zamerania sa na stabilného klienta
- 4.2.2 Podpora budovania celoročnej ponuky atraktívnych produktov cestovného ruchu vrátane zvyšovania kvality služieb a ľudských zdrojov
- 4.2.3 Podpora udržania a ďalšieho rozvoja inštitucionálneho zázemia koordinujúceho a podporujúceho rozvoj cestovného ruchu v regióne
- 4.2.4 Budovanie a obnova turistických trás, cyklotrás a trás pre bežecké lyžovanie a modernizácia služieb pre ich užívateľov
- 4.2.5 Podpora rozvíjania kultúrno - poznávacieho cestovného ruchu vrátane digitalizácie a zvýšenia interaktívnosti expozícií v pamäťových a fondových inštitúciách
- 4.2.6 Udržiavať jedinečné črty regiónov a využiť ich na tvorbu produktov cestovného ruchu

Špecifický cieľ 4.3 - Podporovať spoluprácu v kraji a Európe

Opatrenia:

- 4.3.1 Vytvárať siete a partnerstvá pre potreby projektovej spolupráce
- 4.3.2 Rozvíjať cezhraničnú, interregionálnu a medzinárodnú spoluprácu regionálnych subjektov, aj v rámci EZÚS TRITIA a EZÚS TATRY
- 4.3.3 Podporovať spoluprácu pri organizovaní športových, voľnočasových a kultúrno – spoločenských aktivít a vytvárať podmienky pre ich rozvoj

Špecifický cieľ 4.4 Racionálne a efektívne využívať prírodné a kultúrne dedičstvo regiónov pre rozvoj kraja

Opatrenia:

- 4.4.1 Vytvoriť podmienky pre etablovanie tradičných ľudových zvykov a remeselných zručností v kreatívnom priemysle
- 4.4.2 Ďalej zveľaďovať hmotné aj nehmotné kultúrne dedičstvo
- 4.4.3 Zachovávať kvalitu a rozmanitosť prírodného dedičstva
- 4.4.4. Podporiť renováciu kultúrnych pamiatok a iných historických objektov a ich ďalšie komunitné a komerčné využitie

ZÁVER

PHSR obce Svederník a táto aktualizácia na roky 2015-2020 je strednodobý strategický dokument, ktorý určuje víziu rozvoja obce, prioritné rozvojové oblasti, strategické ciele a ich napĺňanie. Tento dokument je základným východiskom pre spracovanie ďalších materiálov rozvoja jednotlivých oblastí života obce a tiež pre realizáciu jednotlivých zámerov obce a v zmysle zákona č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja aj pre získavanie finančných zdrojov – jeho schválenie je totiž podmienkou na predloženie žiadosti obce o poskytnutie dotácie zo štátneho rozpočtu a z doplnkových zdrojov, t.j. finančných prostriedkov z fondov Európskej únie poskytovaných podľa osobitných predpisov.

Cieľom, ktorý tento dokument sleduje, je všestranná starostlivosť samosprávy a obyvateľov o svoje sídlo a krajinu. Slúži na skrášlenie obce, dobudovanie služieb a dosiahnutie jej príťažlivého vzhľadu vrátane jej okolia. Nezanedbateľná je i snaha o ekonomickú prosperitu využitím potenciálov obce a následným vytvorením pracovných miest a zárobkových činností. PHSR sa nezužuje len na stavebnú činnosť, ale aj na celkové oživenie obce.

Slovenské vidiecke obce podľa viacerých expertov majú trvalo udržateľný potenciál. To jasne hovorí o tom, že rozvoj vidieckych oblastí na Slovensku by mal byť považovaný za jednu z celonárodných priorít. Výsledok našej práce – predložený PHSR – je len jedným z množstva článkov, ktorých realizácia a vzájomné prepojenie vedie k naplneniu tejto priority. Splnením všetkých podmienok formálnej a odbornej stránky dokumentu každý, kto si ho prečíta, bude mať podrobný prehľad o všetkých stránkach života v obci Svederník ako aj o vízii ich budúceho rozvoja.